

Nyugatplusz

VII. évfolyam 2. szám

ALAPÍTÓK: RAFFAI FERENC, SZABÓ ZOLTÁN ATTILA (FŐSZERKESZTŐ)
FŐVÉDNÖK: **KONYÁRI JÁNOS** • ARCULAT: KOVÁCS GÁBOR

újnyugat

IRODALMI KÖR

AARON FLORES, FERNANDO AGUIAR, GIOVANNI FONTANA műveivel

PETŐCZ ANDRÁS: Utazás Londonba (Rimbaud-nak) • VARGA IMRE: Egy Ál(om) szonett •
NÉMETH PÁKOLICZ TAMÁS: 21:45 • TÉPŐ DONÁT: Nanokompozit • HEKL KRISZTINA: Elbújok •
VÖRÖS ISTVÁN: A hosszú élet ügynöke • BOZÓK FERENC: Pillantás Heltai Pestjére • CSONTOS
MÁRTA: Elhagytál Hélioszt? • FILIP TAMÁS: Haza a fantomvárosba • NOVÁK VALENTIN:
Szabadulás • ZALABA ZSUZSA: Ars poetica • SZILÁGYI JÓZSEF: Egyensúly • BOLEMANT LÁSZLÓ: a táj

KISTELEKI DÓRA illusztrációja
(BÍRÓ JÓZSEF: Sergio Leone ... –, hogy) – 13. oldal

Egy részeg hajó
a sivatag közepén
homokviharban.

Varga Imre

A Nyugatplusz
megjelenését támogatja:

BUDA PEST
KÖZÖSSÉGI KÖNYVTÁR

HU ISSN 2064 2458

Ára: 950 Ft

9 772064 245802

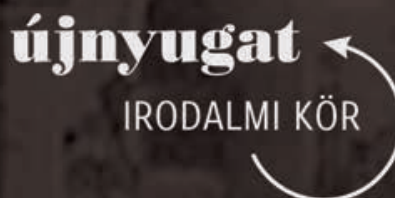

19002

Pillanattfelvételek a Legendák Színházából

Az Újnyugat Irodalmi Kör irodalmi szalonja

Művészeti vezető: Szabó Zoltán Attila

Nyugatplusz

EZERJÓ

Tizennyolcplusz (Kéring Gábor)
Budapesti örököse (Benkő Vivien Cher)
Üzenet Londonba (Petőcz András)
Egy ál(om)szonett (Varga Imre)
21:45 (Németh Pálóczi Tamás)

MESEBESZÉD

Nanokompozit (Tépfő Donát)
Elbűjöl (Hekli Krisztina)

ÁRNY-JÁTÉK

Támadás az almáskertben (Csontos Márta)
A hosszú élet ügynöke (Vörös István)
Éjszakai szonett (Bozók Ferenc)
Sergio Leone ... -, hogy (Bíró József)
Alan Alexander Milne ... -, hogy (Bíró József)
szavak (Horváth Gábor Miklós)

ESSZÉ

Pillantás Heltai Pestjére (Bozók Ferenc)

KILÁTÓ

A Nyugat Plusz vendégei: Aaron Flores, Fernando Aguiar,
Giovanni Fontana, Jean-Francois Bory, Andrew Fentham és
Gaál Tibor T-boy

VADNYUGAT

hiába járok itt hiába (Debreczeni György)
ne hagyd hogy eldobáljam (Debreczeni György)
Elhagyta Hélios? (Csontos Márta)
Lebegés (Draskóczy Ágnes)

- 4 Szív (Horváth Gábor Miklós)
Haza a fantomvárosba/Mimikri (Filip Tamás)
Így (Zalaba Zsuzsa)
Csapos, szobafestő, futár / Legyel okos (Vörös István)
Munka, állomások(k) (Szabó Zoltán Attila)
Tedd le a fegyvert! (Molnár József)
- 7 Hívatlan vendég (Veres Tamás)
Végzetünk (Szepesi Zsuzsanna)
Jetlag (Morkuszt Tamás)
Szabadulás (Novák Valentin)
Krisztus a kereszten (Veres Tamás)
Ars poetica (Zalaba Zsuzsa)
Sikátor (Filip Tamás)

MANÉZS

30

Egyensúly (Szilágyi József)
Balázs Tiborhoz (Kal Pintér Mihály)
a táj (Bolemant László)
Partokig szól (Zalaba Zsuzsa)
Dívat / Fohász (Kéring Gábor)
Telefonos vers (Draskóczy Ágnes)
nem hozom be a létrát (Debreczeni György)

LÁTLELET

34

Nagy jelenet (Szabó Zoltán Attila)
Peter O' Toole ... -, hogy (Bíró József)
Manon Lescaut visszatérése (Spangel Péter)
Szigetvár (Miske Emő)

POSTABONTÓ

39

Nyugatplusz 26.

Független szépirodalmi folyóirat

VII. évfolyam 2. szám - 2019 Nyár

Fővédnök: Konyári János 1951-2017
Alapító-főszerkesztő: Szabó Zoltán Attila
Alapító-lapigazgató: Raffai Ferenc
Művészeti vezető: Kovács Gábor
Olvasószerkesztő: Spangel Péter
Grafika: Kisteleki Dóra

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Petőcz András (elnök),
Bolemant László (Kilátó)
Kálloy Molnár Péter,

Szerkesztőségi e-mail (írásművek
küldése): happycaroffice@gmail.com
Szerkesztőségi e-mail (lappal
kapcsolatos információk):
nyugatplusz2012@gmail.com

**Külön köszönet Miske Emőnek és
Gulyás Györgynek.**
Felelős kiadó: EREF Hírugynökségi,
Szolgáltató és Kereskedelmi Betéti
Társaság (1103, Budapest, Noszlopy
utca 52. I/3.)
Kapcsolat: erefbt@gmail.com

Az Újnyugatos művészek fogadóórája:
minden hónap utolsó péntekén 16
órától a Hadik Kávéház újnyugatos
törzsszertárálnál.

A Nyugat Ma első száma 2010. október
23-án jelent meg. © Szabó Zoltán Attila
Az Újnyugatos Irodalmi Kör alapítása:
2012. november 12.

Nyomdai munkák: Tama Solutions Kft.
Terjesztés: Lapker Zrt. (1097 Budapest,
Táblás u. 32.)

Kiemelt terjesztési pontok: Lapker Zrt.
országos hálózata, Írók Boltja.

Az áruhelyek részletesen megtalálhatók
a lap Facebook oldalán.

**Előfizetéssel és terjesztéssel
kapcsolatos egyéb információ:**
nyugatplusz2012@gmail.com

HU ISSN 2064-2458
A **Nyugatplusz** következő száma
2019. november 19.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A folyóiratban megjelentetett művek csak a szerző, illetve a kiadó írásbeli engedélyével sokszorosíthatók. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerint tiltó nyilatkozatnak minősül.

KÉRINGER GÁBOR

Tizennyolcplusz

Este hat múlt.
 Fáradt agyamnak,
 – hogy senki se lássa
 inkognitó módban –
 éhes gyomrom küld
 pikáns képeket.
 A fotók nyers,
 meztelen valóságukban
 legelemibb érzékeim
 bombázzák:
 krómozott tálon
 – salátaágyon –
 kaszinótojás
 vörös kaviárral,
 sonkatekerces, vérnarancs,
 tekergő, buja
 füstöltsajt-kígyó és
 téliszalámi
 áttetsző szeletekben,
 apró szendvicsskenyéren
 aszpikos libamáj
 – fodros petrezselyemmel...
 Végem van.
 Nem bírom tovább...

BENKŐ VIVIEN CHER

Budaszentlőrincen

Az út, amin utoljára haladok,
 Nem az enyém. Kölcsönzöm
 Ellenfényes fehérgalambtól,
 Ki rózsabimbón pihen.
 Meglátogatva pálosokat
 Ott a dombok között,
 Rügyet hajtva múlik el,
 Újabb korok szelleme,
 Lemenő nap árnyékában,
 Hol hasadva születnek
 Könnyeim a hangokban.

PETŐCZ ANDRÁS

Üzenet Londonba

(Rimbaud-nak)

Az egész valamiféle menekülés.
Valami elől, *valami elé*.

Ha nem vagy, akkor nem vagyok.
Ha vagy, lélegzem nagyokat.

Valamiféle szabadság, valamiféle jövő.
És fészekmeleg csapda, a másik oldalon.

Párizs kiabál, zavart, elárvult.
Sértett kisgyerek, durcáskodik.

London maga a vakmerőség.
Néz a semmibe, nem fél semmitől.

Ahol járok, ott velem sétálsz te is.
De csak nekem nem köszön a magnólia.

Azt akarom, hogy megint, és itt.
Meghajolok végtelen jövőd előtt.

Bármerre járok, követ valami macska.
Fekete. Mindenütt. A szeme, meg a bundája is.

Húsvét van, *böjtöllek* éppen, és böjtölök.
Próbálok nem gondolni mindarra, ami csábít.

Reggel van, valami új nap kezdődik megint.
És szeretném, ha az idő így maradna.

Az utcákon koboldok, lidércek rohangálnak.
De csak én látom őket. Ahogy te odaképzeled.

Nincsenek elárvult üzenetek. Ahogy te sem vagy
árva. És én sem vagyok semmilyen értelemben.

A futásunk folytatódik, ha te is úgy akarod.
Együtt rohanunk. Csak nem tudom, hova.

Az egész valamiféle menekülés.
Valami *elé*, valami elől.

Miske Emő: Angyaltánc

VARGA IMRE

Egy ál(om) szonett

85.

A májusi csévi úton
átinal egy kerti bútor.
Nyomában két macska táncol,
szirmot szórva hánckosárból.

Mívesnapon vagy vasárnap
arcaim nélkülem járnak.
Eltékozolt napok, órák.
Farkasvermek. Mandragórák.

Lány két kutyával
átsétál a zord erdőn.
Félelmek. Vágyak.

Iszej a nevem;
ebben a zűrzavarban
tisztá tudattér.

NÉMETH PÁKOLICZ TAMÁS

21:45

Ma éppen március 15-e van, szombat. Reggel nem keltünk túl korán, anya ébresztett. Reggelire tea volt, és gyümölcsök. Anya már egy ideje nem kávézhat.

Azután apa és anya megbeszélte, hogy ha már anyának úgyis orvoshoz kell menni a kórházba, utána megnézzük az ünnepi forgatagot Budapesten. Autóba szálltunk, apa vezetett.

A kórházban anyát megvizsgálták, mindenféle műszereket kapcsoltak rá, de azt mondta, hogy az nem fáj. Aztán azt is mondta, hogy sajnos nincs mit tenni, végül eljöttünk. Azt éreztem rajta, hogy szomorú lett, de nagyon erősen tartotta magát. Elég nehezen mozgott már.

A rakparton nagy volt a forgatag délelőtt. A Dunán sok-sok hajó úszott, az emberek pedig az úttest közepén jártak. Hatalmas volt a tömeg. Anyát zavarta ez a sokaság, apa pedig azt mondta, hogy menjünk máshova. Így hát tettünk egy sétát a Citadella felé. A Gellért-hegyre gyalog kapaszkodtunk fel. Anya már alig kapott levegőt a végére, és én is eléggé kimerültem. Apa segített, belénk karolt.

Délben elmentünk ebédelni. Van ott egy kis görög étterem. Anya túl fűszereset sem ehet, és én sem nagyon szeretem az ilyesmit, de azért sikerült választani. Apa persze evett helyettünk is. Elüldögéltünk ott egy-két órát, utána hazafelé indultunk.

Néhány lépésre az autótól a járdán anyával egyszer csak történt valami. Nagyon megijedtem. Elsápadt, fogta a hasát, és erősen zihált.

Apa segített neki beszállni. Azonnal vissza kellett menni a kórházba.

A délutánt ott töltöttük, anya az ágyban fektült. Közben orvosok és nővérek jöttek hozzá, injekciókat kapott és ellenőrizték, hogy mit mutatnak a műszerek. Néha fel kellett kelnie, mert annyira fáj neki, de egy idő után már nem volt szabad. Apa az ágy mellett ült, és a kezét fogta. Ezen kívül mást nem tehetett.

Mire lement a Nap, anya már olyan rosszul lett, hogy egyszer el is ájult. Ez rémisztő volt. Apa csak annyit látott, hogy beszélgetés közben fennakadtak a szemei, aztán nem szólt semmit. Erre újabb injekciót szúrtak a karjába, és magához tért.

Mindannyian féltünk attól, hogy mi fog történni, de anya még mindig nagyon erősen küzdött, nem kiabált, pedig akkora fájdalmai voltak, hogy estére bevérreztek a szemei.

Ekkor már legalább négyen próbáltak segíteni rajta az ágy körül. Az orvos anya fölé hajolt. Aztán egyszer csak, mintha elvágták volna..., mindennek vége lett. Én rettenetesen sírtam, szinte üvöltöttem.

Ezen az estén, pontosan 21.45-kor születtem meg.

Anya életemben először vehetett a karjába, először simogatta meg az arcomat, és én először hallottam ilyen közről a hangját, éreztem az illatát. Tudtam, hogy nagyon boldog. Miatam boldog. Ez azóta is fontos dolog számomra. A legfontosabb.

2019. június 28. – október 20.
MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Centre
Pompidou

A kiállítás a párizsi Centre Pompidou és a budapesti Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria szervezésében valósult meg.

Kiemelt támogató:

MFB

Együttműködő partnerek:

AIRFRANCE

SOFITEL

FB

mng.hu

A szürrealista mozgalom **Dalí** től
Magritte-ig
Válság és újjászületés 1929-ben

TÉPŐ DONÁT

Nanokompozit

Csak a zene által kapok impulzusokat. Rajta vagyok éjjel-nappal. Alvás közben, és amikor vágom a fát. A terraboxok tompa, ezüstös fénye visszatükröződik az arcomon, mialatt a zenében lévő kiállítás közepén felépül a harmónia, szikladt bőröm pórusai már kitágulva öblögetik magukba a basszusokat.

Egy Mérnökkel a 7-es blokkból felvarrattam egy kerámiaberakásos nanokompozit hangszedőt, mely a hússzöveteimbe ötvöződve összeköttetésben áll a teleprácson elérhető bármely zenével. Muszáj, hogy impulzusok ériék az idegpályáimat, különben teljesen apatikussá válok. Minden nap három terraboxot ürítek ki, mégis alig futja a havi levegő és vízadagra. Mondtam az egyik ültetődarabnak, hogy ha ez így megy tovább, jövő hónapban be se jövök. Van még úgy félévnyi tartalékkészletem, az alatt majd csak kitalálok valamit.

A folyosónkon a 413-asban lakik egy nő. Azt ígérte, ha megdugom, szerez jobb munkát a takarítóknál. Semmi kedvem fertőzéseket elkapni, de úgy hírlik, hogy azon a részlegen akad a legtöbb mellékes. A lakók folyton elhagynak dolgokat, amivel aztán kereskedni lehet a hétvégi börzéken. Akkor inkább már az, mint a folytonos fakitermelés ilyen megfeszített tempóban.

Harminchat husáng per boks

Sok-sok évvel ezelőtt, amikor a beosztási procedúra után elkezdtem vágni a fát, még elég volt napi egy boxot kiüríteni. Ma már meg se várjuk, hogy a klónhusángok elérjék a plafont, szedjük is ki. A fülében klasszikus XXI. századi techno lüktet, suhintok, darabolom a husángokat, dolgozom szét rendületlenül, érzem az aminosavak bizsergését, meg hogy a katabolitikus energiák hőtermelés mentén átalakítják a szervezetemben lévő redukált vegyületeket.

A minőségellenőrzésre kiküldött felmérődarabok ott okoskodnak minden műszakkezdésnél a soron, és úgy tesznek, mintha élet-halál urai lennének. Játsszák a fejüket, pedig alig kapnak ötven literrel több vizet naponta, mint mi, meg van egy havi bónusz napjuk az oxigénfeltöltőben. Annyi-

ra monoton és kilátástalan az egész. Ki számolja, hány éve, minden hajnalban az ébresztőcsík éles, sárga fénye körbe a falon. A konzolra kódolt női hang ébresztőnek szánt dumája. Már rég le kellett volna cserélni az új, személyre szabható modulra, de az több órányi oxigént jelent, úgyhogy inkább elviselem az unásig hallott konzumébredést.

Megtanultam inkább gyorsan elkészülni. Úgyis a saját időmből megy el. Már a Neveldeben is az elsők között álltam készen a napi feladatokra, erre azért büszke vagyok, bár soha semmire nem mentem vele. Az egységesítés nem tesz kivételt. A részlegünkön mind olyanok tanultak, akiknek a szülei már nem élhették túl a fertőzések utóhatásait. Nagy volt az összetartás és a fegyelem, így az ottani tapasztalatok igen jól jönnek manapság, csak félek, hogy már ez sem elég. A husángozóban még tartják magukat az emberek, de napról napra érezni, hogy egyre fásultabb a társaság. Van, aki még csak pár hónapja van itt, de már nyöszörög, nem bírja. Micsoda baromság. Tizenöt évesen fát hordtam a Gaffereknek, ezek meg itt nyavalyognak. Harminchat husáng per boks, minden nap háromszor, kölyök! Nemrég álltak munkába, de fele addig nem fogják bírni, mint a mi generációnk. Akkor lesznek csak igazán magasak a könyvpiaci árak! De mi persze csak majd egy nyamvadt sugárkezelés-bónt kapunk, kenjük a kevlárunkba. Múlt héten, a soron szívrohamot kapott valaki, és ott is maradt, bevégezte. Később a napi fejadagját szétosztották a műszakosok között. Micsoda szájalmas nagylelkűség. Hát így mennek a dolgok idelent. A szomszédokban lakó kötöző szerint tíz éven belül vége a világnak. Nem bírjuk tovább, már az is csoda, hogy itt vagyunk. Ő minden reggel elvből imádkozik a közfolyosón, a darabok csak röhögnek rajta. Az ó-kultúra egyes szertartásai nevetségesen hatnak a fiatalok szemében, de őket legalább elszórakoztatja valami.

Nekem már csak a zene maradt. A múlt nem számít, az eltelt idő, mintha nem is lenne, azt már úgyis elhibáztuk, mert naivak voltunk és tudatlanok, ezért a végén már csak sajnáljuk, és a következő gondolat mentén igyekszünk érvényteleníteni. Az elődeimtől örökölttem ugyan pár

igazi lemezt, de azokat kizárólag csak végső esetben használnám fel. A könyvek különben is többet érnek, és a börzéken ki lehet fogni egy-egy lemezgyűjtőt, aki hajlandó velük üzletelni. Magam részéről képtelen vagyok létrehozni bármit is azokból a tárgyakból, amelyek körül vesznek, még a gyártásuk menetét sem ismerem. Ha a mérnökök eltűnnének a telepről, képtelen lennék bármit is újraindítani. Csak a favágáshoz értek, mert erre tanítottak és osztottak be. De így legalább folyamatosan lehet zenét hallgatni. Nem is tudom, mihez kezdenék e nélkül. Egész héten azzal a tudattal dolgozom, hogy a hétvégi börszen majd kifogok valamit. A zene értéktelensége ellenére sokan megkeresnek egy-egy tétel kapcsán, amelyeket sehol máshol nem találnak meg. Szerencsére a memóriakapacitásom már spirálrácsozott szériás, így senki nem kérdőjelezi meg a hitelességem, de ebből akkor is csak néhány napi vacsorám van meg valami középkategóriás elosztóban.

Bónusz

Ha össze tudnék kaparni legalább félévnyi oxigént, felmehetnék a nulladik szintre tanulni a Gafferektől. Itt lent, a favágásból már nem remélhetek több kreditet, így marad a szerencse. Hiszen csak egy darab vagyok. De a zene minden nap kérlelhetetlenül lüktet tovább a fülemben: átható, öblös, atmoszférikus zajkavalkád, tisztában érthető, mint az élet, amelynek elmúlását festi, vágom a fát, 126 bpm-es ütemszámra dobban a szívem.

Minden állandó változásban van, és ez számos választásra ad lehetőséget a létezés minden egyes pillanatában. Ezekben a választási lehetőségekben a szabadság hányada pontosan megegyezik a szükségszerűség hányadával. Egy gaffernek pedig minden választásánál mérlegelnie kell, hogy a megfelelő minőséget miként produkálja. A papírfeldolgozás folyamata koránt sem egyszerű, különösen a jelenleg rendelkezésekre álló anyagok és az előállítás tekintetében. Mire aztán megszáradnak az ívek és a kötési metódus megvalósul, a gaffer különös körültekintéssel, a szükségszerűn túlmutató aprólékossággal állítja össze a végső, üres könyvet. Annak mérete és terjedelme a megrendeléstől függ, a beszttbojok általában konkrét műcímekkel és adataikkal érkeznek, tehát a gyártási folyamat is ehhez igazodik. Volt

már itt minden, számos mennyiségben. A Tolkien szaga vagy a Trónok Harca összes, teljesen mindegy, mi előkészítjük. A legkelendőbb kötetek odafönt nyilván még mindig a múlt századi klasszikusok, az utolsó nagy írók művei: Houellebecq, Coetzee, Velhurst vagy Saramago, ezek évek óta jól mennek, de soha sem lehet tudni, épp hogyan változik az igény. Az elkövetkező hónapokban majd kiderül, hogy mi maradt még. Bármi megtörténhet.

A legutóbbi téli periódus folyamán felbukkant egy vevő, és iszonyatos mennyiségeket lett volna hajlandó beadni valami háromszáz éves magyar bizarro-fiction könyvért, amit aztán napokon át kerestünk. Nem volt egyszerű felkutatni a két szerző még élő leszármazottjait, de összességében így közben még további értékes darabokat is leltünk. Ők is jól jártak, meg mi is, a beszttbojok pedig kurjongathattak egész nyáron. Jelenlétük egy ideig teljesen megszokottá vált, a folyosókon minden hétvégén búgatópor szaga terjengett, mert állandóan lejártak a gafferlányokkal heteyegni.

Odafönt korántsem olyan fényes az élet, mint mondják. Úgy hírlík, a kitartott partnerek több gondot okoznak nekik, mint örömet. Hiába élnek nagylábon, a nők megkeserítik az életüket. Azt hiszik, azért, mert tiszták, már mindent megtehetnek. Részemről soha nem adnék nőnek olyan muníciót, amit betárazhat magának. Elraktározzák bűneinket, és amikor szükségét érzik, az egész tárral ránk zúdítják. Mesterei annak is, miképpen ébresszenek büntudatot. A legutóbbi partnerem pont ilyenre vált.

Nemrég költözött át egy másik dokkba. Jobb lesz így mindkettőnknek. A héten amúgy is rengeteg munkám van: beérkezett egy Musil monsterrum, a „Tulajdonságok nélküli ember” – hát meg fog vele dolgozni rendesen a beszttboj, de legalább tripla árat fizet, így inkább bemegyek hétvégén is, kell az a bónusz. Két nap alatt már csak összerakom ezt a kötetet, abból aztán ki fogja futni egy egész hétvége a katlan kaszinójában.

Kredit

Ha szerencsém van, összehozok pár palack mirtusos levegőt is, az csaknem mindig hónapokra feltölt, egészen olyan, mintha kitisztulna tőle a szervezetem. A gaffer reggel ráköti a szifonra, és egy órán keresztül eresztí a szűrőn át. Nagyon hatásos, én erre az egyre soha nem sajnálom a

kreditet. Mások is úgymond haszontalan dolgokra költik. Egyes gaffereknek az a hobbi, hogy saját könyveket írnak, és felküldik a felszínre, de az igazság az, hogy a legtöbbjük soha sem lesz értékes szerző. Emlékeim szerint az utóbbi években sem bukkant fel semmi igazán figyelemreméltó, de néhány megszállott egyszerűen nem fogja fel, hogy a biokrón technika nélkül nem ugyanaz. Egy gaffer írás soha nem lesz olyan tökéletes, mint bármelyik kronizált besztoj kötet. A saját kiadások mindig csak a nagy nevek mögött kullognak az eladásban, egy érdektelen gaffer történet igazán senkit nem hoz lázba. Néhány hibásan iktatott darab talán vesz belőle, de hónapok múlva úgyis áron alul cserél majd gazdát valamelyik börzén, tehát újfent értéktelenné válik.

Nekünk nem túl érdekes az életünk, és nem arra vagyunk generálva, hogy történeteket találjuk ki, hanem, hogy előkészítsük rá a talajt. Gyerekkoromban, mikor a könyvkötést tanultam, még ábrándoztunk arról, hogy egyszer majd felmegyünk a felszínre, túl a vaskos titániumkapukon, megnézzük az ültetvénysorokat, ellátogatunk a szójababtelepekre, és primőr árukat kóstolunk. Hogy a fejünk felett kilométerekre lévő gigantikus kupolák koszos fénye alatt sétálunk a nyitott falaknál, melyek némelyikéről még nem koptak le teljesen az egykoron reklámnak hívott rajzok. Mindezekről eddig csak régi képeket láttam (L'oreal – Mert ön megérdemli), mint mindenki más a részlegen, viszont a besztojok beszámolóit általában alátámasztják még a hamisan vélt felvételeket is.

Nem tudom, lesz-e valaha erőm túllépni kicsinyes gondjaimon, de alapvetően nem vagyok boldogtalan. Annyi vizem azért mindig akad, hogy havonta egyszer-egyszer össze tudjak feküdni darablányokkal. Lám hiába az emberi történelem

genetikai csúcstermelései, az ösztönöket még mindig nem sikerült kontroll alá vonnunk teljesen. Egy napon ismét ráébredünk, hogy végül is ugyanaz a mintázat vagyunk, csak más-más kiszökelésekkel, az eredeti deformáció másodpéldányai, eszközök a jóvátehetetlenség ürügyén.

Jeladók

Milyen keveset tudtunk régen, milyen buták és ártatlanok voltunk, még nem sejtettük mi vár ránk, most pedig tisztában vagyunk mindennel. A fülek mögé ültetett jeladók szorgosan továbbítják akár már a tudatalattink megnyilvánulásait is. Néha magam is meglepődöm, mi bukkan fel a múltamból, melynek egyes eseményeire másként már nem emlékeznék. De így minden egyes mondat megmarad, amit életemben hallottam, minden gondolat hálásan konzerválódik. A technika, melyet az őseimtől örököltem, legtöbbször a munkám örömteli megszokottsága, de időnként átok is.

Amikor átültették apámból, még csak nyolc-éves volt, de az agya már nem fogott, hiába tömte mirtuszgyöngyökkel a spirálját. Attól a naptól fogva vagyok besztoj. A természet alkalmazkodik. Nemzedékről nemzedékre száll a tudás, ami alkalmassá teszi a jó helyre született alfa gyerekeket, hogy írhasanak, s ezzel hozzájáruljanak közösségünk fenntartásához. Alig hétmillióan maradtunk ezen a tetves, telepölygővá korcsosult földön, de idefent még mindig egymás szemét kaparjuk.

A jobb családból származók már kisdéd korban elkezdik mesélni a gyerekeiknek a történelmet, hogy a kicsiknek bővüljön a tudása, gyarapodjon a szókincse. Másokat közölünk nem motivál a jövő, csak a becsvág.

— Hangozó —

Nyugatplusz

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA szerkesztésében

Megrendelhető:

happycaroffice@gmail.com
erefbt@gmail.com

HEKL KRISZTINA

Elbújok

anyám elől. Épp tereget, úgy érzem, jó hecc lesz, ha nem talál. A nagy, kétszárnyú ruhásszekrényt szemelem ki erre a célra, ez lesz a rejtekhelyem. Bemászom a ruhák közé. Rájövök arra, hogy először úgyis a szekrényeket nézné végig, ezért biztos, ami biztos, belebújok a fogason lógó fürdőköpenybe, és belülről magamra csukom az ajtót. Állok a földig érő frottirköpenyben, és várok. Vaksötét van és szappanillat. Végigtapogatom a ruhákat. Van ódivatú, hegyes gallérú műszálás ing, az érintésétől is kiráz a hideg, azután itt az iskolaköpenyem. Utálom. Anyám szerint képmutató vagyok, az iskolában csak megjátszom a példás magaviseletet. Szeretné, ha a tanáraink is tisztában lennének azzal, hogy rossz gyerek vagyok, kezelhetetlen. Utálom az iskolát is. Tovább fogdosom a ruhákat, hogy valamivel múlassam az időt. Szőrmés gallérú kabát, hosszú ruha, apám régi, vasalt élű nadrágjai a hetvenes évekből, néhány nyakkendő, övek. Apám a nehéz, csatos végűvel szokott fenyegetőzni. Összefogja a két szárát, csattogtatja, azt mondja, a nagyapám őt szíjjal verte. A köpenyem egyik zsebében pipereszappant találok, forgatom, szagolgom, hogy vajon Kék-Vörös vagy Gyöngyvirág. Megállapítom, hogy Ó levendula. Elég fárasztó dolog ácsorogni ennyi ideig, kezdek elgémberedni.

Anyám időközben végez a teregetéssel. Onnan tudom, hogy nekem kiabál. Nem válaszolok, csak halkan kuncogok, mint egy kisegér. Anyám egyre ingerültebb.

– Tudom, hogy elbújtál, csak azért, hogy engem bosszants. Mintha nem lenne elég bajom nélküled is.

Mindig ezzel a minthanemlenneelégbajommal jön. Csak azért sem mozdulok. Ha itt maradok, legalább nem lesz annyi baja. Most csend van. Biztosan vár, hátha előcsal a fáradtság, a szomjúság vagy a korgó gyomrom. Elszánt vagyok, ha kell, reggelig kitartok. A térdhajlatom fájni kezd, úgyhogy leguggolok egy picit. Karjaim a fürdőköpeny ujjában maradnak, lógok, mint a madárijesztő. Türelemjáték, ki bírja a várakozást tovább. Anyám adja fel előbb.

– Most már eleget bujkáltál, légy szíves, gyere elől!

Hallom, ahogy végigjárja a házat, ajtók nyikorognak és csapódnak, sorra, egymás után. Elhúzza az egyik nehéz bútordarabot, azután visszatolja a helyére. A szobába is bejön, ahol rejtőzöm, feltépi a kétszárnyú szekrény ajtaját, azután visszacsukja. Kiszalad a konyhába, leemeli a padlásfeljáró létráját. Hallom, ahogy a fejem fölött nyikorognak a deszkák. Lassan, a nagy falióra ketyegésének ritmusára elszámolok húszig. Arra gondolok, hogy a huszadiknál elbújok.

– Ha megtalállak, olyat kapsz, hogy amíg élsz, nem felejtet el!

Meggondolom magam, maradok a helyemen, és számolok tovább. A száztizennyolcadiknál elszalad otthonról. Apám azt mondta, hogy a legnagyobb szám a duodecillió. Egyes és harminckilenc nulla.

Már nyolcszázharminckilencnél tartok, mire visszatér. Hallom, hogy nincs egyedül. Megismerem az átellenben lakó szomszédaink hangját, Eszti szüleit. Az apja favágó, nagy, erős ember. Anyám hangja elcsuklik, zokogni kezd.

– Nyugodjon meg, Magdika, biztosan semmi baja, segítünk megkeresni.

Lábak dobognak, most már hárman fészülik át a helyiségeket. Többször nyílik és záródik a rejtekhelyem ajtaja, mégsem fedeznek fel. Levegőt sem veszek, mert félek tőlük, anyám sírásától és Eszti apjától. Tudom róla, hogy vadember. A saját szememmel láttam, ahogy egyetlen mozdulattal ölt meg egy veszett rottweilert. Földhöz vágta, és a kutya többé nem mozdult. Ha megtalálnak, garantált a verés. Ha ő ver meg, azt nem élem túl.

– Magdika, gondolkozz, jártak nálatok a cigányok?

– A cigányok, istenem! Megölöm magam! – sikoltozik anyám.

A vándorcigányok néhány napja érkeztek. A régi műút mellett vertek táborot, onnan rajzottak ki a szélrózsa minden irányába. Dél előtt az utcánkon is végigvonult egy család, elől a beesett arcú, kalapos és bajuszos cigány ember, mögötte, pár méterrel lemaradva az aszszony, körülötte a rajkók. A kicsik összevissza szaladgáltak, nagyobbacska nővérük vigyázott

rájuk. A férj keze üres volt, az asszony hatalmas batyut cipelt a hátán, kezével hol egyik, hol másik porontyát húzva maga után. A kerítés mögül lestem ki őket. „Kacsatollat veszek jó áron! Vánkost, paplant, pelyhes dunnát!” – kiáltotta az ember, és megdöngötte az összes kaput, amerre járt. A portánk előtti rózsalugasról letéptek pár szál piros virágot, és a kislányuk hajába tűzték. Végiglopkodják a falut, még a mi cigányaink is bezárkóznak előlük, suttogják róluk az emberek, én most mégis arra gondolok, hogy jó dolog lehet karavánnal vándorolni.

– Menjünk a rendőrségre, én amondó vagyok.

– Mire azok megmozdulnak, ezek már árkon-bokron túl lesznek.

Most a favágó csizmáját hallom, durván rúgja be maga mögött a szúnyoghálós ajtót. Leülök a szekrény aljára. Kába vagyok, térdemre hajtom a fejem. Előbb csendben sírok, azután elalszom. Ordibálásra ébredek.

– Nyisd ki a batyudat!

– Haj naj khate; shaj roden la! Kon phendas, hoj khatej la?

– Az előbb még tudtál magyarul, ne cigányul hadoválj! Válaszolj! Hol van a gyerek? Elcsórelted?

– Te zhutil tumen e Maria, ke ame patyivale roma sam.

Egyre hangosabb kiabálás szűrődik ki a konyhából.

– Van elég pulya, hisz láthatja, mihez kezdenék még eggyel?

– Tudod te azt nagyon jól.

– Higgyen nekem, elbújt vagy megszökött. Segítünk keresni!

– Még csak az kéne! Utoljára körülnézünk, és ha nem találjuk, hívom a rendőröket.

Amíg a favágó a konyhában őrzi a cigányokat, felesége bejön a szobába. Alaposan ellenőriz mindent, a fiókokat is egyesével kihúzogatja. Kinyitja rejtekhelyem ajtaját, végigsöpör a ruhákon, ingeken, szoknyákon is, amikor belém ütközik a keze. Hatalmas pofont kapok.

MISKE EMŐ: Emlékvár

CSONTOS MÁRTA

Támadás az
almáskertben

Sárga lapot adtam a fának,
bár nem szegte meg a játék-
szabályokat, de nem értettem
miért adott zöld utat sok
ezer, apró vetélytársnak,
miért áldozza fel testét egy
népes kolóniának, hogy
megőrizték az örökös jelenlétet.

Önként vállalja a kockázatot,
rügyeibe engedi az eltorzult
indulatot, túri, hogy gyermekei
érett szépségükben elszenvedjék
a hajlamot a rothadásra, majd
végül ellöki utódait, hogy
nyomorult torzóként landoljanak
férges elhagyott bölcsőiként
a gyökerek között.

Valami bennem is fellobbantotta
a máglyatüzet, s a földig érő
fájdalomban párnámba fúrta fejét
a csillagokból mellém zuhanó
fekete madonna.

Még nem akarok sírni vele.

VÖRÖS ISTVÁN

A hosszú élet
ügynöke

(Öregmama)

Nem jön el értem a halott,
aki vigyázott rám sokáig,
a hosszú élet ügynökének látszik,
a veszély előtt valaki megállít –
megszoktam, bár nem megszokott.
Azért mégis furcsa dolog,
a túlvilág felől dalok
szűrődnek át az e világig,
csattognak a hétköznapiak,
szürke, grízes eső zuhog,
az egyszerűség egyszerűvé válik,
a kétség kétfelől kopog.
A hold nappal sosem világít.

BOZÓK FERENC

Éjszakai
szonett

Sétálna láb. Mozogna szája, s a kéz,
de éjbe bábozódva megtapad.
A talp alatt talán gyökér fakad?
Az éjbe hull a Hold: teába méz.

Kijött a parkba, és csak áll. Csak áll.
A Hold sugárnyi méze rácsorog.
Magánya zsebre vágva. Ácsorog.
Az éjhez éjjeledni? Szép halál.

Se gondolat, se vers, se tollvonás,
így funkciótlan itt e szobrozás.
Se vágy, se cél, se tett, se ihletem.

Teáskanál kavarka éjjelem,
merítsd a kozmosz-éjbe életem,
kavarj sötét teádba, Istenem.

Megrendelhető:

happycaroffice@gmail.com

erefbt@gmail.com

BÍRÓ JÓZSEF

Sergio Leone ... –, hogy

mérhetetlen szomorúsága
naplemente
múltán

:

mégis
mindenkor
fokozottan változékonyra

:

fénytől
félúton

:

hozzáillő

BÍRÓ JÓZSEF

Alan Alexander Milne ... -, hogy

bérrautóval érkeznek haza
nincs ebben semmi
meglepő

:

még néhány sikersorozat
aztán ismét sajátta
furikáznak

:

mellesleg
lehetetlen

:

télbeálltáig

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

szavak

mondd mit szeretnél elmondani általam
mekkora szerepem van a teremtésben
melyik szótár szavaiból szemezgessek
elárulod-e isteni szórendedet
tudják-e majd az irodalomtudósok
ha verset írok mindig csak rád figyelek

BOZÓK FERENC

Pillantás Heltai Pestjére: „Oh, jobb a főváros porondján...”

A kiegyezést követő évtizedek, kivált a századforduló adta a magyar fővárosnak azt a lendületet és konjunktúrát, ami világvárosi, gazdasági és kulturális rangot adott Budapestnek épülő gyárakkal, gázlámpával, bálokkal, színházakkal, kávéházakkal, később taxival és villamossal, gyarapodó lakossággal.

A „leginkább pesti” író talán éppen Heltai volt. Szándékosan nem „leginkább budapestit” írtam, hiszen voltaképp együtt született a fővárossal, ám igazi közege inkább a modernebb Pest, mint a talán elegánsabb, de lassabban mozduló, ódonabb hangulatú Buda:

„En 1871-ben születtem, tehát két esztendővel vagyok öregebb testvérvárosomnál, Budapestnél, mert én mindössze csak Pesten születtem, nem Budapesten, és testvéri szeretetem, dédelgetésem, rajongásom elsősorban mindig csak Pestnek szólt, a Duna pesti oldalának.”

Vannak így is szép számmal budai vonatkozású versei, az *Első szerelem* című versben például azt írja, hogy első randevújának helyszíne Gül Baba sírja volt a Rózsadombon. A rózsadombi illatos tavaszról a *Március* című, időskori versében ír. A mai olvasó számára kissé avittasnak ható *Modern dalok* a saját korában erkölcstelennek és merésznek emlegetett dalnoka izgalmat és eufóriát érzett, nem győzte kapkodni a fejét a meglehetősen provinciális és vidékies hangulatú Magyarországon, ahol egy világváros formálódott, épült – hihetetlen tempóban.

Költői indulásakor már a budapesti jassznyelvet használja, de még a népdalok hangján ámuldozik. Merészen, vagányan emel be a költői megszólalásba akkor vadonatúj olyan szavakat, mint például a mozi, redakció, blazírt, impotens, toalett, szenzáció, gangster, és sorolhatnám hosszan. A mára a nyelvünkbe szervesen beépült mozi szót például éppen Heltai alkotta meg a mozgókép-színház túl hosszúnak vagy a projektográf túl idegennek talált kifejezései helyett:

Berta egy szép nyári estén
A körúton mendegélt,

Arra jó egy fess legényke
S hencegőn melléje lép.
Szól a lányhoz: „Szép kiasszony,
Tartson velem, ha lehet,
Jöjjön egy projektográfba
nézni mozgóképeket!”

S mert a Berta, s mert a Berta nagy liba,
Hát elment a mozi-mozi-moziba.

(Dal a moziról)

A *Mozi* című versében már a felsorolásban említett gangster szót és Mickey egér nevét is említi:

Muzsika. Híradó. A film pereg.
Lóverseny. Autók. Píse flapperek.
Gengszter. Detektív. A lyoni érsek.

New-yorki árva ház, ezer gyerek.
Az angol flotta. Chaplin: bölcs csavargó.
Mély hangú, álomszőke Greta Garbo.
Hold. Víz ezüstje. Hervadó berek.

Micky egér. És hűvös mese-szőnyeg (...)

A b.ú.é.k. rövidítést is ő használja *Újév* című versében. A megszólalás már meglehetősen urbánus, a lírai keretek még népiesek. Más, század elején szárnyat bontó írók is ismerték ezt az életérzést. Molnár Ferenc például így ír az *Irodalomtörténet* című, szintén ifjúkori karcolatában: „Valóban, áldom a sorsomat, hogy magyarnak születtem, s hogy Budapesten jöttem a világra. Mily érdemes város! Mennyi lázas fejlődés, mennyi izzóan érdekes élet, micsoda botrányok, mily romantika!” Idézhetném Kosztolányi *Budapest* című versét, és másokat is. Úgy tűnik azonban, hogy a megfiatalodott főváros iránti rajongáshoz fiatal szívek kellenek.

Nem mindenki lelkendezett, az öregedő Gyulai Pál a régi, lassúbb ütemű, ráérősebb Pest iránt érzett nosztalgiát: „Régi Pest, az élet vidorabb volt benned, / Kár is volt oly széppé s oly rideggé lenned! / Hajh, de nem vár, csattog az idő gyors szárnya.” (Budapest).

Keserű iróniával szokás emlegetni, hogy a költőknek „illik” fiatalon meghalniuk. Czeizel Endre, aki a magyar költő-géniuszok sorsát, családfáját és genetikáját is kutatta, s egyszerre tanulságos és olvasmányos sorai sorozatban voltak olvashatóak e lap hasábjain, keserűen állapítja meg, hogy kevés nagy magyar költő élte meg hatvanadik életévét. Hosszan sorolja a rövid életű nagyságokat a magyar líra hajnalától kezdve: Janus Pannonius, Balassi, Csokonai, Petőfi, Ady, József Attila, Madách, Kosztolányi és mások.

Heltai viszont költőkhöz „illetlen módon” magas kort élt meg!

Születésekor még élt Arany János, halála pedig, mely 86 esztendőskorában érte, egy esztendővel az 1956-os forradalom utánra esett. Túlélte két világháborút, Trianont, Tanácsköztársaságot, ilyen terrort, olyan terrort; üldöztetések, méltatlanságok hosszú sorát. Mindezek ellenére sok viszontagságon átsegítette kellemes, elegáns modorra, barátságos személyisége, életszeretete, derűje. Mintha üzenetként hagyta volna ránk néma leventéjének szállóigévé vált mondatát: „Az élet szép. Tenéked magyarázzam?”

Ifjú, pályakezdő korszakában már élénken érdeklő a főváros nemcsak versben, hanem a regényekben is. Gyakran marginalitásokra figyel. Regényeinek szereplői Molnár Ferenc *Liliomához* hasonló kisstílusú szélhámosok, városi, kültelki vagányok, peremvárosi bohémek, pénztelen írók és képzőművészek. Korai, ilyen témájú prózai munkái közül talán a *Jaguár* a legismertebb. Híres színpadi művei némelyikét, például *A néma leventét* mindmáig napirenden és repertoáron tartják a színházak.

Sokműfajú szerző, novelláiból, regényeiből, kabaréjeleneteiből, dalszövegeiből (*János vitéz*) is tudnánk jelentőseket/maradandókat említeni, most azonban a költői életműben megjelenő Budapest-élményre helyezem a nagyítólencsét.

Buda és Pest legendás helyszínei kaleidoszkóp-szerűen újra és újra feltűnnek a Heltai-versekben. A már említett Gül Baba türbéje mellett említi a Krisztinavárosi Horváth-kertet is. (*Levél Szerához*) A pesti oldalról tarka panorámát közöl a *Kerepesi út* című versében, melyben ír a Váci utcáról és az Andrássy útról is. E vers különlegessége az a megfigyelés, ahogyan lélegzetelállítóan csinos és elegáns épületek és városrészek keverednek lepusztultabb, elhanyagoltabb épületekkel, látványokkal: „Új palotának ócska kunyhó/ Kedves szomszédja itt.” A Székiáltó együttes által is meg-

zenésített és így népszerűsített dalocskából azt is megtudjuk, hogy a kantinos kisasszony a leg szebb pesti lány.

A Városliget vurstlis olcsó örömét említi a Bolhaszínházban: „Ott kinn a város ligetében / Mulatozol jó pesti népem.” / Az edzett férfi célba lő / Viszont a gyöngédlelkű nő / Egy hatosért magasba hintáz.” Igazi kávéházi költő. Számos versében vall szerelmet a kávéházi életnek. Leghíresebb kávéházi tárgyú verse talán a *Kávéházi elégia*. A New York Kávéház megnyitása, 1894-től a munkahelye, bázisa, otthona, közege. Élete jelentős részét a New York Kávéházba szervezte. Így írt a legendás törzshelyről:

„A Pazar New Yorkban kitisztították a cipődet, kivasalták a ruhádat, késő este is megborotváltak, lenyírták a hajadat meg a körmödet... A kávéház műhely és íróasztal volt, balsorsban lakás és éjjeli szállás is, hiszen hajnaltól hajnalig nem kellett belőle kimozdulni. Minden előkelőségével is demokratikus kávéház volt, egyformán vonzotta az arisztokratákat, a nyárspolgárokat és a bohémokat úgy, mint nyári estéken a vakító villamos-lámpa változatlan közönnyel gyűjti maga köré a mindenféle és mindenféle céltalanul tévelygő lepkéket és bogarakat. Varázsának senki sem tudott ellenállni.”

A Dunát, a város folyóját szinte dicsőíti. Újpest felé tartó dunai utazást említi a *Levél Szerához* című versében. A *Kirándulóhajó* szintén említést érdemel. A *Tökéletes feleség* című versben feltűnik a hajdani József-körút és a Gerbaud cukrászda. A Dunakorzó is elmaradhatatlan randevú – és sétáló helyszín, több verset is ír a korzóról. (*Dalok a korzóról; Korzó*): „Ott, ahol a vén Dunának / Hullámai muzsikálnak / Hol a székek, padok állnak, / De a villamos szalad, / Hol az aszfalt sohse porzó, / Ott virít a szívét-orzó, / Mámorító déli korzó.”

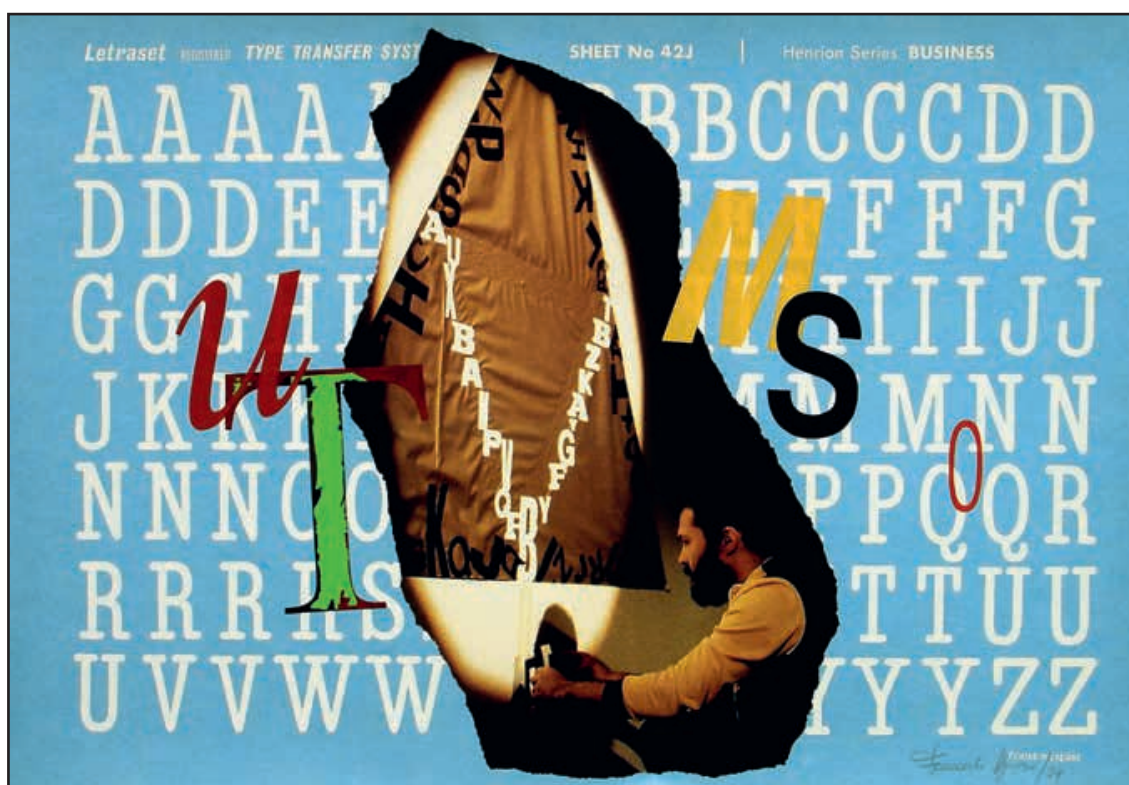
Heltai igazi, hamisítatlan pesti író tehát. Néha, divatból (mert ez így szokás a pestiek között) vidékre megy nyaralni, de nyaralás közben már vágyik is vissza Pestre. Ezt az élményt több művében megírja. A Nyári múzsában így: „Míg mást a Balatonba csálnak / Az ott fürdőző angyalok, / Én Budapesten nyaralok. / Nappal kávéházban ülök, / Éjjel kísétálok. Gyalog. / Én Budapesten nyaralok.”

A Dal a szomorú nyaralásról című versben pedig így: „Falu, természet, Szent Poézis, / Ahány szó, annyi sok csalás / a Nyár varázsát tönkretette / Az istenverte nyaralás. / Oh, jobb a főváros porondján / Színi a pesti levegőt, / A hamisított kertben ülni / A bűvös kávéház előtt. / S míg a rikkancsok rohannak / S a villamos harangja szól, / Szemünk behunyva álmodozni / a Nyárról és a faluról.”

Aaron Flores vizuális költeményei

■ FERNANDO AGUIAR vizuális költeményei

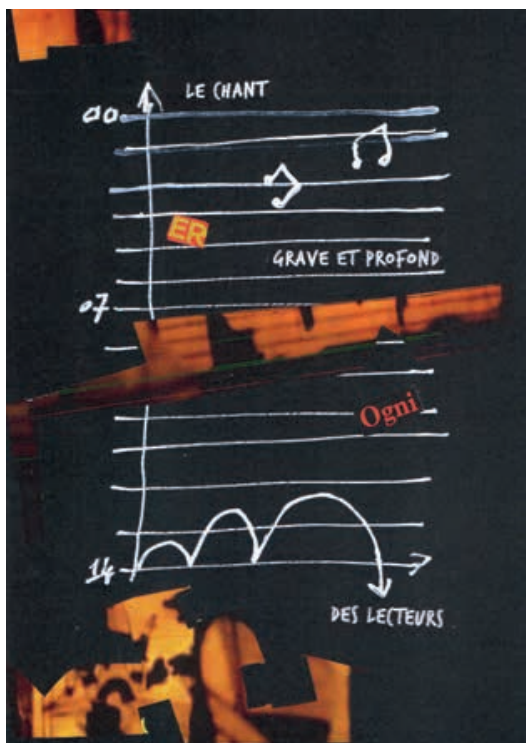
Giovanni Fontana vizuális költeményei

JEAN-FRANCOIS BORY
alkotása

ANDREW FENTHAM
vizuális költeménye

Bemutató a Vígyszínházban

Képzelt riport egy amerikai pop-fesztiválról

Miért jelző illenek e bemutatónak? Azt mondják: rendhagyó. Mert már az is rendkívüli, de legfőbb szokatlan, hogy egy híres író — bocsánat a közlésért, amely inkább tiszteltudó akar lenni, mint talázkodó — olyan értékes köztőlsegből szemlélje, idézze a legfontosabb felelőseket, valamint mint Déry Tibor te-

már végleg különleges vállalkozásnak tetszett.

Tehát rendhagyó?

De miért volna az? Hiszen az író nem életkora, hanem érzékenysége jellemzi. Déry Tibor nem egyszerűen a beat-nemzedékről írt regényt: tragikus története a talaját vesztett ember

hőse. Később nek csatlakozott a beat-nemzedék, majd a pop-fesztiválra.

Bemutató előadás: 1973. március 25. a 300. előadás: 1980. december 20-án.

DÉRY TIBOR:
Képzelt riport egy amerikai pop-fesztiválról

GAÁL TIBOR T-Box: Popfesztivál

DEBRECZENY GYÖRGY

hiába járok itt hiába

kollázs Tandori Dezső verseiből

a bírálókat piszkálókat feledd
 áttekinthetetlen gyűjtemény lesz belőlük
 csak egyet kell pördülni és
 a véleményüket nem kérni
 el se juttatom őket a tudásig
 fel kell tápáskodnom
 nincs hasonlat és hasonlítgatás
 meglátogatjuk a szavak temetőjét
 ettől lesz a regény oly lírai
 a líra pedig oly regényes
 a bírálókat fogpiszkálókat feledd
 aligha színpadképesek
 de legbelül csak némaság
 a jó lapok olyankor jöttek
 amikor nem lehetett ütni velük
 a fogpiszkálók olyankor jöttek
 amikor nem lehetett fogat piszkálni velük
 én még hiába járok itt hiába
 egyenletesen vannak bennem a dolgok
 meg akarok szabadulni a rakománytól
 beosztani a napot
 elmenni és visszatérni
 az emberek egy szót sem értenek ebből
 ki vállalkozna még
 a fogorvosnál erkélyjelenetre?

Mihály Ádám illusztrációi

ne hagyd hogy
eldobáljam*kollázs Tandori Dezső verseiből*

létezésed szélcsendje voltál
 nem nézel hátra
 egy helyben állsz és emelkedsz
 szárnycsapásonként
 a csupasz megvilágítás üregében
 előre megfagynak a fogalmak

ne hagyd hogy eldobáljam tárgyaim
 egy hirtelen rámnőtt határon
 a hold behorpadt konzervdobozát
 ne hagyd hogy eldobáljam
 gaz-dombok közt márvány közt
 égnek a mécsesek

CSONTOS MÁRTA

Elhagytál Héliosz?

Itt száll a legenda a falakon,
ezüst szirmok, árnyak, – s a föld pora,
halott nimfák papír-koporsóban,
a fényből kilóg Zeusz homloka.

Szelíd homály, megtört üveglapok,
kint a tengert vödrözi Posszeidon,
a sárga fövény hatalmas foltján
Árészt dül merengve, hallgatagon.

Szapphó strófáit megbontja a szél,
virágokon táncolnak a sorok,
Odalent, Hádész mosott kövein
Anakreon múzsák közt üldögél.

Platon csillagokat gyűjt az égről,
szaladó árnyék-szekér a távol,
égnek az erdők a horizonton,
Prométeusz ajkán a szó lángol.

Aphrodité magot szór a rétre,
nyomában zöldül a fű öle.
Párisz pánsípot fúj Trója alatt,
vérzik a csatában holt fák levele.

Ovidius versel a kék ködben,
a sziklarésen Androméda-fény csorog.
Galamb-szárnyú istennőnek dalol, –
mindenütt megszeliült angyalok.

Gyávák és hősök marakodnak.
Vérfertőzés és transzcendencia?
Héliosz fényében sok a torzó, –
meglendiült a képzelet kalapácsa.

DRASKÓCZI ÁGNES

Lebegés

Most lebegés,
nem könnyű, légies,
mert nincs konkrétum,
nincs talaj,
se korlát,
belekapaszkodni jó,
csak szelek kénye-kedve,
bizonytalan tág tér,
föl-le, föl-le, föl-le
szabadság-illúzió.
Már volt föld, mi akkor
rabul ejtett, megkötött,
szárnyaim törve húzott magához,
jaj, az se jó,
mi kéne hát akkor,
talaj, stabil pont,
ahonnan elrugaszkodom,
s szabad szárnyalások után
hová megpihenni térni jó.

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

SZÍV

azt vártam hogy ne dobogjon soha többé
bevallva bevallatlanul meg akartam
állítani túlzott igyekezetében
úgy döntöttem nem kell ájult lázas beteg
öreg élet elárultam az életem
húséges életre programozott szívem

nem foglalkozott velem tette a dolgát
őrült táncát nem azért kezdi meg a szív
hogy kérésre könyörgésre abbahagyja
szorgalmas dobogása elrendeltetett
kódolva van segít is a bajban közös
életünk halkuló ritmusát hallgatom

FILIP TAMÁS

Haza a fantomvárosba

Szélfúttá gyerekkorom.
Sapkám a fülemre húzva.

Gólyalábakon jön a farsang.
Nekem nincs jelmezem.

Az álarcos pestisdoktoron
mindenki hangosan nevet.

Szégyenem maga alá temet,
de kimászok alóla fuldokolva.

Öregasszonyok ölelnek át,
és azt mondják, menjek haza.

Egy fantomvárosba indulok.
Föülök az összes villamosra.

És leszálok minden megállóban.
Hátha valahol ott lakom.

Miske Emő: Hontalan

Mimikri

Elnémult kabócák között a réten
harci szekeren száguld a Nap.
Bármit el tudok képzelni róla, még
azt is, ha netán kezdene kihúlni,
vérüket adnák neki az emberek.

Most az ég felé röpül a harmat, és
egy bőségszaruból dől a sok
drágakő, a sok gyümölcs a földre.
Köztük a szokásos zöld kígyó
helyett egy boldog kaméleon is,
mely épp olyan, mintha maga is
drágakő vagy gyümölcs lenne.

Zsibvásár van két csata közt,
lehet szobrokat venni, torzókat
főleg, ledöntött istenek márványfejét,
de van itt szúnyogsír, léggitárhúr,
szépiacsont, selyemzsinór, kitüntetés,
vaktérkép, bakelit lemez.

A százszorszépek gammasugárban
tündökölnék, édes színekké
olvad a számban a fagyalt.
Összekacsintanak a lacikonyhák
és a mészárszékek. Hazudnak
a vezércikkek és a kis színesek.
Már csak a gyászjelentések írnak igazat.

Kezemben oltárterítővel futok.
Az oltárt keressük egyre többen.
Ám ahhoz, hogy megtaláljuk,
még nem vagyunk elegend.

ZALABA ZSUZSA

Így

Hajszálanként festi meg az út
a vándort.
Csillagot és hamut.
Varázslat fut át a sávokon.

VÖRÖS ISTVÁN

Csapos, szobafestő, futár

Lehetsz dacos?

Ha nincs munkád, legyél csapos,
vagy szobafestő, vagy pizzafutár,
mert nem találsz magadhoz illőt,
mi képzettséged alapján kijár.

A lehetőség-elvonás a célon túllőtt,
dolgoztatni mindenkit csak ott érdemes,
ahol a munka épp ilyet keres,
és mint a műholdtól különbözik az Uránosz,
csupa vidám üzenetet sugároz.

Legyél okos

Legyél okos! Vihogj, a csúnya rabság
a bölcsesség. Az öncsalás mögött
régén is megalkuvás működött.
A tévtant parlamentben elfogadták,

te azt állítanád, hogy nem igazság,
mire több száz küldött fölesküdt?
Ugyan az érvelés kicsit lötyög,
úgyhogy inkább mögüle ki is hagyják.

Legyél okos! És beszólsz majd? Ne reszkess,
hogy bírálód minek is neveznek –
az úgysem hallható neked.

Tudd: az új okosság a nagyképűség.
Ne tudd: egyszer minden tévhitből elég.
És akkor mégis átjár majd a rémület.

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA: Munka, állomások(k)

MOLNÁR JÓZSEF

Tedd le a fegyvert!

Számtalan világ kering
körülötted,
egy közülük a föld, talán a
legszebb;
ne sértsed, ne gyalázd, ne tedd
tönkre:
tedd le a fegyvert!

Arra születél, hogy a
teremtődét,
imával, szóval, szeretettel
éltesd,
mutass az állataidhoz
emberséget:
tedd le a fegyvert!

Ha gyűlölet van benned, olvass
könyvet,
ha hátadon vágják a fát, túrd
közönnyel,
a mennyben vagy a pokolban
könnyebb?:
tedd le a fegyvert!

Pókok, viperák sisere hada jár
át,
nehéz a légzés, betegség tüze,
járvány
mossa homlokod, családod,
mátkád:
tedd le a fegyvert!

Nagyurak kényének sosem
fogsz megfelelni,
majd mások fognak helyedbe
lépni;
fogsz te még reszketve élni,
elégni:
tedd le a fegyvert!

Majd ha a józanságod visszajön
egyszer,
felébreds, kábító álmaid
vesztve;
gyermeked megtagadott már
ezerszer:
tedd le a fegyvert!

MISKE EMŐ: Zsombék

Száraz sivatag lesz a föld,
egykor éden,
te tetted ezt, mutatnak rád
földön, égen,
egyedül vagy, kémlelnéd bár a
messzeséget:
tedd le a fegyvert!

Minden lépésed alatt fekete
lyuk tátong,
megássák sírod üvöltő sakálok;
csitulj el, most hagyd abba, míg
nem bánod:
tedd le a fegyvert!

Terád ragyog százegymilliárd
csillag,
álmos sötétségben a fény
kigyullad;
tetteink elől senki el nem
bújhat:
tedd le a fegyvert!

VERES TAMÁS

Hívatlan vendég

Mint egy nagy stratégia, úgy hódított meg türelmesen mindent. Uralma alá vonta a bankszámlát, ellenőrzési területe lett a fizetés. Létünk omladozó falai között sétálgatva tudta, mint a jó kőműves, hogy melyik az a téglá, amelyiket elég kihúzni ahhoz, hogy földi biztonságunk házáat porig rombolja. Úgy költözött be hozzánk, hogy észre se vettük, de hagytuk. Talán, ha előre bejelenti érkezését, süteménnyel is megkínáljuk. Túlzott lelkesedésünk transzparensét is kifeszítettük volna, ahogy megérkezik, és a gyerekeink kórusként dalolják, hogy Köszöntünk a házukban! Isten hozott nálunk, kedves Nyomor!

SZEPESI ZSUZSANNA

Végzetünk

Összefonódunk
a lázban – didergőn.
Átjár az öröm,
és fáj lüktetése:
rabként kerengünk
feszes élet-körön,
de szabadulni
nem akarunk mégse.

MORKUSZT TAMÁS

Jetlag

Nem történt semmi különös.
Csak néztelek.
Ahogyan békésen aludtál,
a magánrepülő bőrülésén.
Miközben,
a Föld másik felén,
háború dúlt.
A fellépésedre készültél,
az „Ö” győzelmi parádéján.
Csak egy pár dalról van szó.
A honort,
meg majd felajánlod,
jótékonyságra.
A koncerted,
nagy siker volt.
A záró tűzjátékot,
együtt néztük a diktátorral.
Csak a rakéták,
voltak igazibbak.
De az insta szűrőn át,
ez nem látszott.
Másnap a hírsatorna,
tömegmészárlásról közölt
riportot.
Te a jetlag miatt,
átaludtad a napot.

www.tamaso.hu

**Kis példányszámú könyvek és
újságok gyártásának specialistája**

NOVÁK VALENTIN

Szabadulás

József K., ahogy szokta, pokrócot terített a hűvös betonra, mielőtt hasmánt ráfeküdt volna. Ócska pokrócot, amit otthagyhát, ha menekülnie kell. Aztán felkönyökölt, és úgy vette elő a turistaszákból, s rakta össze a fegyverdarabjait. A távcső is helyére kattant.

No, gyöhetsz – gondolta.

– Thikarra, csörög a vekker! Elég lesz ennyi fény! Reggel fél hat van. Március. Ilyenkor a függöny halvány árnyként észlelhető.

– De Khirru, ez most felpattant, és a fürdőszoba felé megy. Nem a cigaretta után kotozás. Pedig közelebb csúsztatam a kezéhez.

– Hányszor magyaráztam, hogy a tárgyak helyét nem manipuláljuk, csak fényekkel, látványokkal dolgozunk. Nincs annyi memória, hogy a világ tárgyait fölöslegesen mozgassuk.

– Rendben, de még a papucst sem veszi fel, pedig azzal elbíbelődik, ha hagyom, hogy tapasztalja a jelenlétét.

– Nyugalom. Kezdd el vetíteni az előszobát! Lassan. Egyre több részlet érkezzon a retinájára, amint halad előre. Már észre veheti a feldehangzó kapcsolót. Kevesebb fényt! Még azt hiszi, csodát lát. Tanuld meg, hogyha az egyik keziddel állítasz valamit, az fokozatos legyen, még ha a másik kezéd mást is csinál! Emlékszel, amikor tavaly egy dobosnak *csaltuk* a világát? Az minden végtagjának külön-külön tudott parancsolni, pedig milyen primitív faj.

– Khirru, miért kellett eljőnnünk a Retro Spect B-ről, ahonnan a Tejút egészét vetítettük?

– Az rém unalom. Ha már dolgozni kell, legyen rémuralom. Egész nap duruzsolt a vetítő magától, havonta egyszer töltöttük fel plazmával. Egy-két csillagrobbanás, háttérsugárzások. Ennyi. Csak ha érkezett egy jelzés; az emberek új, erősebb távcsövet állítottak hadrendbe, akkor kellett gyorsan cselekednünk. Becsúsztatunk a valós univerzumból a hologramba egy újabb részletet, ne csalódjanak, és felbonthatóbbá tettük számukra az eddig ismert világokat.

– A legutolsó ilyen rendszerfrissítésnél le is fagyott a vetítő.

– Ja, ja. Akkor kellett megtorpanítani az em-

beriség fejlődését. Nehéz pillanatok voltak. Végül a Föld légkörének fényáteresztő képességét csökkentettem. Benyelték az *üvegházhatás* hisztit. A sok interferencia miatt homályos képet kaptak évtizedeken át a világegyetemről. Az űrbe küldött műszereiket pedig kivettük a programból. Ezzel is felszabadult némi memória. Nagy volt a kétségbeesés, amikor a Hold és Marsszondáik, űrtávcsöveik, műholdjaik elhallgattak, eltűntek. Kitért az UFO-téboly. Aki megsejtette, hogy a létezése nem más, mint egy manipulált világban való reménytelen bolyongás, diliházba került.

– És miért pont *erre* a Magyarországra állítottak rá? Mi az, hogy magyar egyáltalán?

– Egy alrendszer az emberiségen belül. Te nem kaptad meg az 1000 terás kézikönyvet? Földtörténet, embertörténet, világtörténelem, magyar történelem, magyar mentalitás, ötvenmillió részletes életrajz.

Hölgyeim és Uraim, ma utoljára gyűltünk össze itt, a Térközöttiben, hogy átbeszéljük a várható következményeket! Összegezve az elhangzottakat, megállapíthatom, nincs garancia arra, megtudjuk milyen a való világ, inkább arra van esélyünk, hogy két dimenzió között a semmibe hullunk, ahogy véget ér, Hi-Te intergalaktikus üzletember halálával, Naprendszerünk, ha van ilyenünk egyáltalán, szimulációja. Mi közép-európai népek, akik sejtjük, milyen a közvetlen és az álcázott diktatúra, megtettünk minden tőlünk telhetőt. Mivel a Térközötti kongresszusaira Nyugatról és Keletről soha senki nem delegálta magát, azt kell, mondjuk, vagy érdektelenek, vagy totális csapdában vannak, és tisztánlátásukat elvette a *Jólétfa* alatt való ücsörgés. Mi azonban a forradalmi hevület és a szerencse okán, József K. magyarországi világmegváltó révén, megpróbálunk cselekedni. Is-ten áldása, ha van ilyen, legyen rajtunk. Még 25 perc, Hölgyeim és Uraim!

– De egyáltalán, miért a Föld? Vannak izgalmasabb helyek is.

– Már a Retro Spect B Galaxisszimulátorában is Földspecialisták voltunk. Nem is maradt más választásunk. Na, most húzza el a függönyt. Indíthatod a *Hajnali, utcai fények, hangok*

és forgalom segédprogramot! Növeld a fényt! Nem kell sok autó, kapcsolj be a szűrőt! Kinyitja az ablakot. Csak egy rigó énekeljen!

Még volt tíz perce a végső mozdulatig. Hi-Te intergalaktikus üzletember limuzinja akkor érkezik a Nibiru Bank székhelye elé. A nagyalakú férfiszerű kiszáll a jobb hátsó ülésről. Két badigardrób veszi majd közre, és úgy lépdelnek a forgókapuig. Tíz métere, öt-hat másodperce lesz. De könnyebbség, hogy Hi-Te gyíkba hajló feje kimagaslik a szekrények közül. Már tízszer járt kinn a terepen. Minden tizedmásodpercet ismert.

– Galambburukkolás kell?

– Szokott lenni?

– Nem.

– Most se legyen, nem szeretném, ha megakadna a reggel. A sok fölösleges hang zavart okoz a folyamatban. Viszont a hűvösről meglepedte. Robbants egy hőérzet-kapszulát! Azaz, már dörzsölgeti is magát.

– *Hogy kerűt ide a cigaretta? Affenébe is. Emliksem, hogy a párkányon hagytam, és nem tettem a zéjeliszegrényre.*

– Erős gyufavillanást! Leül. Az utcát vedd lejjebb! Halkan mehet, mert nem csukta be az ablakot.

– Mit motyog?

– Erősítsd fel a hangmodulját! – *Köcsög dolgok vannak, bazeg. Uffók szarakodnak itten, vagy mi a pöcsöm van má'. Sztem lestrapáltam a zagyam azza' a koszos hernyóva', amit mútkó' rám sósztak. Nem bírom eszt a legyövést. De mekkel tegyem. Egy milla, asz nem kis pénz. Nem remeghet a kezem, baszki. Még káfét se tettem fel. Széjjel fagyok csúzva. E' ke' egyet szíjjak! Egy dzsollát. A kurva életibe! Nem lehet. De! Csak egyet! Nem! De asz nem is drog. Asz dzsolla. Amíg lefő a káfé, megtekerem. Elszívom, é sminden jobb lesz. Man in blak leszek. Tíszkor érkezik a bank elé a főszer. Kiszáll a kocsió'. A tetőn meghúszom a ravaszt. É sdélután perkálnak. Milyen eccerű a zélet, bameh!*

Tudta, hogy Hi-Te maga nyitja a kocsiajtót. Mikor felmagaslik, a semmiből mellette teremnek védelmezői. Hi-Te erősen vibrál, kísértői ellenben kontúrosak. A megbízásban jelezték, hogy a gyíkba hajló fejforma kékes részét célozza, mert ezeknek ott van a szíve, amit a hidrogolyó azonnal szétvet. Felvette az antiszim szemüveget, amivel annak látja Hi-Te-t, ami. Nem embernek. Szinte hallotta saját véráramát. Nagy dolog, ha megteszi, a világot váltja meg

– veregették a vállát. Többet azonban nem kötötték az orrára.

– Bekapcsolja a tévét. Húzd fel a hangot, a tegnapi beállításig!

Egy kínai kutatócsoport felfedezte az eddig észlelt legtávolabbi galaxist, amely...

– Kimegy. Elboldogul ez nélkülünk is...

– De ha nem kapcsolod be a konyhát, és tekered le lassan az előszobát, akkor holnap kirúgnak, mert kiesik a mátrixból a semmibe!

– Kicsit unom már, hogy nappal előtte járva követjük, s csak éjjel van nyugtunk. Bár a nyugalmi agyfrekvenciáit is mi állítgatjuk.

THIKARRA, ELKÖNYVELTÜNK MAGÁNAK 1000 BÜNTETŐPONTOT LÁZADÓ GONDOLATOK MIATT. A KÖVETKEZŐ ILYEN KIJELENTÉSNEK EGY VIRTUÁLIS VILÁGBA SZÁMÚZZUK SZÁZ TÉNYÉVRE. OTT MAJD MEGTUDJA, MI AZ UNALMAS. ÉLNI EGY IRÁNYÍTOTT VILÁGBAN, AZ AZ UNALMAS.

– Miért nem figyelsz? Meg kell tölteni a mosogatót csetressel! Közeledik hozzá. Most!

– Üzenetet kaptam.

– Látom. Tarts a szád! Nincs választá...

KHIRRU, MAGA IS KAP 500 BÜNTETŐPONTOT. IGENIS VAN VÁLASZTÁSUK! VAGY IRÁNYÍTANAK, VAGY IRÁNYÍTTATNAK.

– [Fenébe!] Lobbanjon a láng, a kifújt füst jó hosszan szálljon, ferdén felfelé! A kávéfőzőhang applikációt bekapcsoltam. Teljen meg lassan füsttel a plafon alja! Terjedjen el a keserűdes fűszag! Hiába adtam be újítást egy csinos, kisméretű galaxisszimulátorra, sosem kaptam választ. Pedig nagyon sok következtetlenséget, véletlent, hibás logikai utat kiküszöbölt volna. Valós időben ugyanezt megcsinálhattuk volna a Retro Spect B-ről. Abban állt a lényege, hogy a korlátozott cselekvés és cselekvéstér kevesebb memóriát fogyaszt ugyanolyan illúziószint mellett.

– De minek egy...

– Mi csinálsz azzal a fantorzittal?!

– Pszt! Rádobom a minketérzékelőre.

– Mit akarsz mondani? Gyorsan, mert, ha rájönnek, hogy blokkolod a tisztánlátásukat, mehetünk a szimulált világok legrosszabbikába.

– Te gondolkodtál már azon, mi ennek a vi-

lágnak, amit vetítünk, manipulálunk, az értelmese? Mire jó ez az egész?

Izzadt a tenyere. A homlokát törölgette, bár igyekezett mozdulatlan maradni. Ez a március azonban forróra sikerült. Így érezték legalábbis. A régi földlakók. A limuzin előcsillagott a sarkon. A banképület felizzott, ahogy szokott. A környéken sétálók zömét lekapcsolták. *Ez az ember, mutattak rá, valahogy képes kilépni a rendszerükből, ahogy mi is, úgy, hogy mégis benne marad, ahogy mi nem. Tehát, ő lehet a mi emberünk. A megváltónk.* Nem értett ebből egy szót sem. De, amikor újra megjelent a buszmegállóban, ahonnan elhívták az észleleten túlra, tudta, mit kell tennie.

– Ez megint eltűnik a saját füstjében! Jeleníteni kellene!

– Nem jelenthetünk semmit, Thikarra, amíg meg nem fejtjük az okát...

– Persze, nem zavarhatjuk a Fentieket. De azért állítottak rá, mert veszélyt hordoz magában!

– Ne vedd még le a fantorzitot! Figyelj, ha nincs itt, nincs itt! Követni nem dolgunk, ha kilépett a rendszerből. Pihenni akartál, pihenj!

A gyíkba hajló fejforma kékjében robbant a golyó. Hi-Te intergalaktikus üzletember pi-

xelekre hullott. A badigardróbok felizzottak, és kis kupacba gyűltek. A Nibiru Bank forogni kezdett, és kilőtt a sztratoszférába. József K. szedelődzkodott volna. De nem volt alatta semmi. Se pokróc, se háztető. A kezét nézte, ami erősen pulzált, majd halványodni kezdett. Kiáltani akart, de csak fémes nyöszörgés hagyta el cserepekre hulló ajkait.

– Khirru, segí...

– Thikurra! Most kezdődik minden! Megszaba...

– Minket is?

– Igen, minket...

A Hold árnyékos oldala most fényárban úszott. Ötméteres humanoidok szerelték szét a gépezetet. A Hold vizeiben furcsa cikkanások. A levegőben érdekes alakzatok hangoltak az öröknek hitt fényre. Khirru és Thikurra nagy levegőt vett. Rövidesen találkoznak Tammúzzal, aki majd dönt a sorsuk felől. A Hold környékén nyoma sem volt a Földnek. Sőt, ahogy a humanoid népség a megaszalódott, végstádiumos nap felé tekintett, a többi bolygót sem láthatta. Lassan elkészültek. A Nibiru leoltotta reflektorait. Khirrut és Thikarrát kikapcsolták. Megszabadultak. Legalábbis ettől a valóságtól...

ANDREW FENTHAM: Tiresias

VERES TAMÁS

Krisztus a kereszten

Sűrű éjszaka leple borítja a nappali tájat.
Trófeaként kiszögeltek. A domb tetején a keresztről
nézem az embereket. Nagy szomjamat oltani adnak
néhány csepp ecetes bort. Égi atyám keze hív már
vissza a mennyei földre, ahonnan Betlehem elnyűtt,
szűk istállójába születtem. A bal lator átkát
hallom. A jobb lator eljön a Mennybe velem, ha időnk jön.
Gúny szava száll a vidékre. Töviskoronám fejemen már
érzi a testem gyenge mivoltát. Indulok. Érzem,
hogymeg szabadul fel a lelkem, mint a madár, mely a fészket
hagyva repül szabadon tova. Vége a létnek a Földön!
Látom a lándzsát bordáimba beszúrva, de nem fáj.
Boldogan érkezem újra a Mennybe. Ma ünnepet ülnek
fent a szeráfok, harsonaszótól hangos az Éden.
Munkám mustármagként fog szaporodni. Az ércnél
is maradandóbb művet emeltem. Csak szeretet kell!
Mert szeretettel gátjain átjut az ember. A holtak
útját én nem járom. A sírban a test helye lesz csak,
mert ma az emberiség bűnét megváltani jöttem.
Várjatok újra, meg újra! Közétek visszajövök még

A mű szerzője a XXII. Aquincumi költőverseny Arany-
nyal ékesített Babérkoszorúját (fődíj) és a Nyugat Plusz
különdíját vehette át 2019. április 13-án az Aquincumi
Múzeum és Régészeti Park impozáns kiállítócsarnoká-
ban. A zsűri tagjai: Szepes Erika, irodalomtörténész,
kritikus, író, az Ezredvég versrovatának szerkesztője,
Farkas László, a Tekintet szerkesztője, Cortés Sebastián,
koreográfus, rendező, Szabó Zoltán Attila, író, költő, a
Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője, az Újnyugat Iro-
dalmi Kör vezetője.

ZALABA ZSUZSA

Ars poetica

A szív elhordja a hegyeket.
A szárny porszemeket táncoltat.
A láng soha többé nem bújik vissza
A gyufásdobozba.

FILIP TAMÁS

Sikátor

Gyémántcsiszoló műhelyek zúgnak,
gyerektüdők gyémántporral tele,
csupa köhögés az élet,
csak a halottak nem köhögnek.
Ők piros labdával fociznak a temetőben.
A bírói tévedésekre csak legyintenek,
de a hármas sípszó után
hosszabbítást követelnek.
Az utolsó ítélet érvénytelen.

SZILÁGYI JÓZSEF

Egyensúly

Túzy Vilmos, a Zsolnai művek porcelánfestője ifjúságába réved...

Már ők is szótlánul néznek rám. A szüleim. Megnémultak ők is. Mint én. Anya frissen vasalt pólót tett az ágyra. Kimosta a kordgatyámat is. Most játszadozó farkaskölyköket rajzolok. Félig már gyógyult vagyok. Fruzsival láttuk a farkaskölyköket, a vadaskertben. „Olyan édesen hemperegnek!” – ujjongott. Minden állatot, minden fát, minden virágot megcsodált. Fruzsi a húgom. Két évvel fiatalabb. Fél éve halott. Miattam halt meg.

Már nem csak virágot és fát tudok rajzolni. Már állatokat is.

A beszéd még nem megy.

Kommandós akartam lenni. Vagy elitkatoná. Rettenthetetlen hős. Most alig van erőm. Semmit se tudok, csak rajzolni. Ezt sem akarom. Semmit nem akarok. De valamit muszáj.

Fruzsit két hét után „dobta” a pasija, aki után hónapokig epekedett. Csak feküdt a szobájában, és zokogott. Gyöngyi, a barátnője kinevette. Valami tablettát írtak a húgomnak, szédülten kóválygott a lakásban, mint egy árnyék.

Először csak virágot rajzoltam. Később fákat is. Már minden virágot le tudok rajzolni: rózsza, búzavirág, pipacs, aranyeső. Anya szerint élnek. Csak szomorúak. Apa tanácsolta, hogy rajzoljak fát is. Hamarosan azok is tökéletesek lettek. Fűz, tölgy, kőrisek, hársak, juharfák változatai. Virágoskert után erdei táj. Mint a festményeken. Tökéletesek.

Fruzsi halott. Miattam zuhant az árba. Tizennégy volt.

Kiskorunkban, a tánckörben más párunk volt. Még kicsik voltunk, főleg Fruzsi. Aztán mégis a közös fényképeink kerültek a lapokba. Majd fotókiállításra, és a művész albumjába. Nemzetközi művészeti vásárra. Fruzsi és Kristóf. Táncoló gyerekpár. Lens Culture-díj, Epson-díj.

Csak elvittem motorozni, mint azelőtt. Hogy jobb legyen a kedve. A motoron szorosan ölelte a derekam, élvezte, hogy repked a

haja, mint a csapongó áprilisi szél. A mező a szűrt napfényben földöntúlian zöldnek tűnt, mintha mesterségesen neonozták volna; a fák kérgén az eozin máz csillogott. A patakhoz mentünk, ahol szűk betonkatlanban száguld a víz. Fruzsi még szédült volt, karikás szemű, de már magához akart térni. Bohóckodtam neki. A leendő kommandós felmászott a távhő vezetékére, ami ott íveli át a patakot. Azért is olyan szűk ott a meder. Felette a csővezeték. Direkt elitkatonáknak, bátorságpróba. Ugrándoztam az alumínium borításon a robajló víz felett. Bakancsom alatt csikorgott a fémlemez. Fruzsit félelem fogta el, a betonfal pereméről integetett, hagyjam már abba, másszak le.

Még szédült volt. Elvesztette az egyensúlyát.

A zúgó ár elragadta, mire utána vetettem magam, és lesodródtam a szűk mederben, már a nyomát sem leltem. Eszetlenül szalagáltam fel-alá a parton. Egy kutyasétáltató asszony futott el segítségért hívni.

Engem vádoltak. Egy ambiciózus fiatal, sváb rendőrkapitány. Eredményt akart. Látnyos igazságot. Apám magán kívül volt. Tehetetlen dühe idegengyűlöletként öltött formát. „Igazság? Es gibt Lüge hinter seiner Wahrheit!”, üvöltötte a tárgyalóteremben. Kirúgták az állásából. Engem a vádeljárás nem érdekelt. Pedig hibásnak éreztem magam. Fruzsi már vidámságra váltott, de még kábán nevetgélt. Nem kellett volna a vadvízhez vinni.

A rohanó patak kifut a betonmederből, és vagy kétszáz méter után kinyílik a mezőn. Bal felől meredek partfal, belógó ágakkal, ott erősebb a sodrás. Jobb oldalt sekély, kavicsos fövény. Fruzsit csak órák múlva találták meg. Egy vízbe dőlt fűzfa gallyai között akadt fenn a teste. Sodródás közben beverte a fejét, elvesztette az eszméletét. A boncolás ezt derítette ki. Aztán megfulladt.

Fruzsi, a húgom. Túzy Fruzsina. Tizennégy volt.

Az elitkatonaság varázsa elillant. De valami vadság megmaradt. Talán ezért lettem motoros rocker. Meg rajzoló és festő. Min-

dig Fruzsit érzem magam mögött a motoron. A húgomat. Azóta sokszor megfestettem, emlékezetből.

A rendőrség idővel leszállt rólunk. Egy valódi, véres gyilkosság kötötte le a figyelmüket. Apám egészsége nem állt helyre, csak emésztette magát. A húgom miatt. Meg miattam. Már állatokat is rajzoltam. Egy év sem telt bele, és ő is itt hagyott.

Még hónapokig nem szólaltam meg. Rajzoltam. Egy évet kihagytam a gimiben, de közben szakkörre jártam a művházba. Azt mondták, jól csinálom, a képzőművészetin a helyem. A pszichológus szerint akkor jött az áttörés, négy-öt hónapi némaság után, amikor egyszerre így szóltam anyámhoz:

– Nézd, anya! Táncoló gyerekeket rajzoltam.

KAL PINTÉR MIHÁLY

Balázs Tiborhoz

A dohánynyugalmi állapot képeket fabrikál az ember agyába.
Talán így jellemezhető, talán másképpen.
Talán csak egy padon merengő, képzelgő megtisztosuló kamasz,
aki a régi idők módját új papírba csomagolja.
Mert akkor még frissek voltak a képeink, és szagos volt a levegő.
Akkor még bukéja volt a szippantásnak, a kortyintásnak.
Akkor még íze volt a tavasznak, és a hegyek is egyenesen álltak.
És mindez bevihető egy kávéházba, kibontható poros eredetiségéből.
Lehamuzható, lekávézható, felemelhető, cinikus mosollyal átértékelhető.
De ott van benne az alig látható igazgyöngy.
Azt firgetjük-forgatjuk, megcsodáljuk, de az is elég, ha csak elhisszük.
Kicsit görnyedten, hol szakállal, hol anélkül.
Hol könnyed vállal, hol megpakolva, valami kis keresztutat eltűrve a szívünkben.
Az úgyszincs más bűvöletes ellentmondását.
Amit tudunk itt hagyunk, ahogy a hamut, ahogy az utolsó kortyot, ahogy az életünket.

Fotó: Fazekas Bence

Törzsasztal a világhálón:

kedd esténként (20:45)

ART Mozi: exkluzív tartalmak, irodalmi csemegék
a műsor történetéből

2019 áprilisától a Kölcsey Televízióban,
és Erdélyben is! (18:30)

Törzsasztal
Szabó Zoltán Attilával
Fővédnök: Dúzsi Tamás

BOLEMAN LÁSZLÓ**a táj**

a táj – madarének-hangsávban –,
s akiket idesorolt a sors,
a dombról aláereszkedő füstnek nem rokonai
– tárgyias távolságtartással.

itt rég elfeledett lakók agyagteknője
ringat új reménykedőket,
– a korlátba,
Örömvölgybe szánkózó nevetést
úsztat a most,
– a korlátba kapaszkodva még itt,
még ide.

tájkép
– ahogy a Várdomb házait
egymás mellé rakom-,
a nagylátószög karjai még
átfogják ezt a zöld otthont,
ma este egyedül,
itt a teraszon írok.

a nedves fából rakott tűz
ritkuló füst-
je az erdő alá feküdt,
s szemben az Út-hegyen a tücs-
kők a hangsávra ül-
tek, s mint írógépből kihúzott tinta-
szalagon egyensúlyoznak rajta
a napon

2019. 05. 31., Budaörs

ZALABA ZSUZSA**Partokig
szól**

Ahogy a fuvallat a köfalat,
körbejáród önmagad.
Szédítő hullámverés.
Csak a madarak
érik el a partokat.

KÉRINGER GÁBOR**Divat**

Szép szál
fiatalemberek
ostoba szakállal
öreggé
takarják arcuk, hogy
ha majd
megöregszenek, levágják
és fiatalnak
hazudják
saját szakállas,
ostoba életük.

Fohász

Kérlek,
bocsásd meg...
lapra szerelt imáink,
csereszabatos börtjeink,
egyenjogúsított szentjeink,
standupos papjaink,
nagyvonalú áldozataink,
realizált hitünk,
érdekreményünk,
megindokolt szeretetünk.
Amen.

DRASKÓCZI ÁGNES**Telefonos vers**

Új készülék. A régi kiszolgált, és a
képernyője folyton lefagyott.
Ez meg szép és gyors is, és mégiscsak kompakt,
jó lesz, ha az úgy cserbenhagyott.
Majd készülnek a szebbnél szebb fotók vele,
és versírásra is van billentyűzete.
Meglátjuk, közös életünk hogyan sült el,
s kihívásaimra hogy felel.
S ha minden funkciója megtanulható,
táskámba költözhet, mint állandó lakó.

DEBRECZENY GYÖRGY

nem hozom be a létrát

kollázs Tandori Dezső műveiből

nem szívesen hozom be a létrát
egy sose múló mosolyba az idő buborékjait
mindig ebben éltem amit írtam
jól megvagyok nélkületek
csak jelzőkkel nem akarlak illetni
benneteket mint illetőket
volt egy kék magas nyakú pulóverem
meg kell kérdezni még valakit
mit mond erről
a létráról meg kell kérdezni valakit
mit mond a létráról
mit mond a létra tetejéről
egyvalami legalább bizonyos
külsődleges dolog is az igazság
képzeletünk teljesen sík üres színpadának
egyik sarkában ülve mondanám
nem szívesen hozom be a létrát
egy sose múló buborékba az idő mosolyát
felettem lomb ring: rövidujjú ing
az ürességben ülve mondanám
volt pirítós kannában kávé
a bárszekrényben tömérdek érdek
egymást kiegyensúlyozó mennyiségek
szívesen nem hozom be a létrát
a sose múló időbe a mosoly buborékjait
egy nagyon nagy darázs
fog ránk telepedni és aludni
most mégis magukra kell hagynom önöket
kék magas nyakú pulóveremmel
de lesz majd egyéb alkalom
a dolgokat önmagukért csinálom
vagy nem csinálom
önmagáért nem
hozom be a színpadra a létrát szívesen

ANDREW FENTHAM: Black

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA

Nagyjelenet

Kellékek: asztal, azon: magazinok, keresztretjtvény. Két szék, két színész, két sors.

- Imola: Olvastad a világrengető hírt? *Péniszét himbálva ment templomba a szatír...*
- Ingrid: Én most nem érek rá a hülyeségeidre.
- Imola: És ahhoz mit szólna, hogy: *ártatlanul vádolták juhöléssel a nógrádi medvét?*
- Ingrid: Kész, elég volt. Ezt nem hiszem el. Téged csak úgy lehet kibírni...
- Imola: ... hogy iszol egy keserűt.
- Ingrid: *(kortyol)* Ahogy mondod.
- Imola: Utálom a gyomorkeserűt.
- Ingrid: Nem érdekel.
- Imola: Szerintem nincs rendben, hogy ennyit vedelsz.
- Ingrid: Neked tényleg nincs semmi dolgod?
- Imola: De van, bár azért egy kis bolondozás még belefér.
- Ingrid: Szépen megkérlek, hogy az utcán bolondozzál tovább, vagy egy emelettel feljebb. Még enni sem volt időm.
- Imola: Hogyhogy? Drágám, annyi az idő, mint a tenger. Nem vár már a színpad, nincsenek próbák.
- Ingrid: Állítólag az a rendező most komolyan számol velem...
- Imola: Melyik? Ugyan, azt se tudja, ki voltál... Csak várod, hogy hív, de eszébe sincs. Nem kellesz már a színháznak. Ahogy én sem.
- Ingrid: A színház... te, én nem is tudom micsoda. Valami kábítószer. Engem is kábítanak, én is kábítok... Úgy van ez, ahogy abban a tévésorozatban: *csak a díler járhat jól...* Csak tudnám, ki itt a díler? *(körbe néz)* De nagy a csend...
- Imola: Képzeld, mit olvastam... A mi időkben ilyen nem eshetett volna meg! Létezik egy színház, ahol rácsukták a közönségre a főkaput, mert a portás azt hitte, hogy vége az előadásnak. Rövidzárata lehetett az öregnek, de nem volt senki, aki figyelmeztette volna, hogy három felvonásos a darab, nem pedig kettő. Az előtéri villanyt le is kapcsolta. Szerencsére a színháztermi technikához köze sem lehetett, így az előadás lement, majd a közönséget az igazgató pótkulccsal engedte ki a szabad levegőre... Ingrid, te elaludtál?
- Ingrid: *(felriad)* Hogy micsoda?
- Imola: Ha mesélnek neked, rögtön elalszol... Olyan vagy, mint egy gyerek! *(Az asztalra mutat.)* Ideadnád azt a keresztretjtvényt?
- Ingrid: *(odanyújtja)* Hogy mi? Ja, tessék!
- Imola: Köszönöm. Tollad is van?
- Ingrid: *(elővesz egyet a kopott ridiküljéből)* Csak pénzt ne kérj, csekély a nyugdíjam...

- Imola: Te, mi lehet ez? Vízszintes egyes, azt írja: „darab van ilyen: *Leláncolt*...
- Ingrid: *Prométheusz*.
- Imola: Hát ez? „Függőleges huszonkettő, hét betű. Azt írja: „naiv bolond”.
- Ingrid: Színész.
- Imola: Kijön. Na, és ez, mi lehet? Függőleges tizenhármas, Petőfi verse.
- Ingrid: Várj csak, volt régen egy legendás Petőfi-estünk a színházban...
Nem az, hogy: *Nemcsak mi vénülünk?*
- Imola: Nem jön ki.
- Ingrid: Akkor az, hogy *(fenyegetőn)*: *Mondom, ne ingerkedjetelek velem...*
- Imola: Nem jön ki.
- Ingrid: Hány betű?
- Imola: Tizenhárom.
- Ingrid: Megvan! *(számolja az ujjain)*: „Hattyúdalféle”.
- Imola: *(sóhajt)* Hát, valami olyasmi... Nahát, neked egyre jobban megy a keresztretjétyenezés.
Milyen memóriajavító szert szedsz, drágám?
- Ingrid: Hogy micsoda?
- Imola: *(hangosabban)* Milyen gyógyszer szedsz a memóriára?
- Ingrid: *(hangosan)* Én mindig gyomorkeserűvel együtt veszem be a Gingko Bilobát és a Panangint.
- Imola: Utálom, hogy ennyit vedelsz, drágám!
- Ingrid: Micsoda?
- Imola: *(hangosan)* Utálom, hogy...
- Ingrid: Neked tényleg nincs semmi dolgod?
- Imola: Hú, de jó, hogy mondod. A Színézmúzeumban ma próbáljuk
Az öreg hölgy látogatását. Matinénk lesz.
- Ingrid: Akkor menj!
- Imola elszalad, a Takarítónő megérkezik.*
- Takarítónő: Csókolom, Ingridkém! Tegye arrébb magát, ha megkérhetem.
Föl kell még mosni a Színészotthont.
- Ingrid: Megyek, megyek...
- Takarítónő: *(hangosan)* Egyébként jól van, kedves?
- Ingrid: *(lassan felkel a székből, és elindul, tűnődve folytatja)* Jól, jól... Képzelve Marika,
azt álmodtam, hogy újra 35 éves vagyok.
- Takarítónő: És legalább szép volt az az álom?
- Ingrid: Megjárja.

BÍRÓ JÓZSEF

Peter O' Toole ... – , hogy

harmadjára is szerelmes
lángolásban
mégsem gyűrűsjegyese

:

talán másra várakozik
olyasvalakire
aki ellenállhatatlanabb

:

szívfacsaró
áhítózással

:

kibőjtölhető

VÁLTSON DIGITÁLISRA!

Olvassa a Nyugat Plusz magazin
digitális változatát!

Dimag your digital media
dimag.hu

interaktív
tartalmak

folyamatosan
bővülő kínálat

IPad, PC, OSX
Android, Win8

FIVE INTERNATIONAL KFT. // UGYFELSZOLGALAT@DIMAG.HU

SPANGEL PÉTER

Manon Lescaut visszatérése

Francois Prévost XVIII. században játszódó szerelmi történetéből először a francia Massenet komponált operát, *Manon* címmel. A téma felkeltette az olasz mester, Giacomo Puccini érdeklődését is, aki nem foglalkozva a kolléga sikerével, megörvendezettette az zenéértőket a *Manon Lescaut* négyfelvonásos operával.

A *Manon Lescaut* ősbemutatójára a torinói Teatro Regio-ban került sor, 1893. február elsején. Egy évre rá már Pesten is színre került. A mű az 1940-es évekig folyamatosan repertoáron szerepelt, majd közel két évtizedes csönd következett az újabb bemutatójáig.

1961. december 22-én és 23-án, kettős szereposztásban újították fel Puccini remekét. Legenda előadás született *Lamberto Gardelli* vezényletével. A dalműből rádiófelvétel is készült *Házy Erzsébet* és *Ilosfalvy Róbert* főszereplésével, amely később CD-n is megjelent.

A maga korában Prévost regénye botrányosnak számított, be is tiltották a kötetet, de Puccini a librettót – hetedmagával együtt – tovább gondolta/alakította. Egyebek közt Ruggero Leoncavallo is segítségére volt a munkában. A Lucca-i születésű, műveiben jobbára a hétköznapiak hőseit „foglalkoztató” zeneszerző a főszereplők életének egy-egy jelentősebb epizódjára fókuszál. A Puccini harmadik operájában megjelenő nagy dallamívek már később-

bi operái szenvedélyes muzsikájának előképei (*Tosca*, *Pillangókisasszony*).

A cselekményről röviden: *Manon* kolostorba készül, de az egyik pihenőnél találkozik De Grieux-szal, aki azonnal beleszeret a lányba. Megszöknek, de *Manon* nem bírja a nélkülözést, többre vágyik. Otthagyja a fiút, egy öregúrral áll össze, s annak palotájában nagyvilági, úri dámaként él. A diák azonban itt is felkeresi, újból megszöknének, de meghiúsul a tervük, így a lányra börtön, majd száműzetés vár. De Grieux eléri, hogy a kedvesével tartson. Amerikában, a kietlen sivatagban egyre kimerültebben vonszolják magukat, végül *Manon* meghal...

A Magyar Állami Operaház 2019-es produkciója látványos rendezésen alapul, melyben a díszleteknek is „főszerep” jut. (A rendező: *Szabó Máté*, a díszlettervező: *Horesnyi Balázs*.) Lám, egy palotakertből akár börtön is épülhet...

A *Kocsár Balázs* vezényelte jó formában játszó zenekart, az operakórus – mint mindig – most is kitűnően egészítette ki. A címszereplő *Létay Kiss Gabriella* helytáll; a lovag szerepében a MET-sztártenor, *Marcello Giordani* – talán életkora miatt is – visszafogottabb hősszerelmes, de hangja változatlanul a topon van. *Manon* testvérét, *Lescaut*-t *Molnár Levente* énekelte-játszotta elevenen, hatásosan.

Giacomo Puccini: Manon Lescaut – Magyar Állami Operaház. A premier időpontja: 2019. május 18.

Fotó: CSIBI SZILVIA

MISKE EMŐ

Szigetváró

Az Újnyugat Irodalmi Kör és
a Molnár-C. Pál Múterem-Múzeum
évadzáró előadása elé (Legendák Színháza, 2019.)

Ismét egy évad végéhez értünk, havonta kalandoztunk a kultúrában, s mindig visszatértünk ide, a MCP Múzeumba, erre az értékőrző szigetre.

Rohanó nagyvárosból menekültünk hétvégre, turistahadat hagyva a városban, s itt végre mi váltunk azokká, „s egy turista mit tehet, örül neki, hogy itt lehet”. És mi valóban örültünk, mert ez a budai, polgári sziget értéktelítő sziget, méltón a nyugatos szellemhez, Kosztolányiéhoz, Babitséhoz éppúgy, mint a miénkhez, a Schwalm úr által a XXI. századba katapultált csapatéhoz.

Mindenki vágyik egy szigetre, nem feltétlenül egy igazira, hanem egy menekülőszigetre, egy olyan saját senki szigetére, egy lélekszigetre, gondolatpartra, magányücsörgőre, ahol végre valami lényeges tölti ki az időt. Olyan elvonulós szigetre, ahol kicsit szöszmötölni lehet, nem löknek fel, toporogni lehet, nem szólítanak fel...

Ahol az emlékek megidézik a múlt „létezőit”, valós és képzeletbeli alakokat, akik egykor földi-lelki-szellemi tájak „utazói” voltak.

És mi kaptunk egy ilyen szigetet, legalább havonta egyszer elvonultunk, kivonultunk ide, a kegytárgyak, relikviák szigetére, ahol megállt az idő, és mi tudtunk emlékezni, üzenni. Az emlékek között az emlékező tudat egyidejűleg él meg mindent a felidézett világban, teljességet érzékel, mely időt és teret is felülír.

Az emlék a kiteljesedés érzete, legyen szép vagy rút, mindenre áterjed, ami hozzá kapcsolódik, így a legapróbb részlet is az egész élményét hordozza. Így aztán végre értelmet nyert az idő, mely nem a rohanásról, a kapkodásról szólt, hanem rólunk, itt, ezen az Emléke-

zet-szigeten, s benne értelmet nyert a szó is, el-lentétet képezve a külvilág zajos ürességével.

Álomvalóság, mese, belső élmény, megélt és átszűrő idő – ez az emlékvilág várt itt minket, az Impresszió-szigeten. Minden perc ünneppé vált, amit itt tölthettünk.

Személyes időből kultúrhistoriai időbe csöppentünk, amikor 125 évnyi művészetet ünnepeltünk, és emlékeztünk MCP alkotói pályájára.

És lassan ünnep előtt állunk mi magunk is, 10 éve lesz annak, hogy a XXI. század anyagi-as világában egy szellemi kezdeményezés nyomán megalakult Szabó Zoltán Attila (álnéven: Schwalm úr) teremtő Közösségi-szigete, mozgalma: a Nyugat Plusz, Ma és Most.

Reméljük, hogy ez az előttünk álló ünnep, szétesett világunkkal ellentétben, a jelenségek közötti kapcsolódást emeli értéké, a különbözőségek mélyén lévő egységet hangsúlyozza – s vágyunk arra, hogy egy olyan szigeten ünnepelhessünk, mely erre a legalkalmasabb: a Művészet-szigetén.

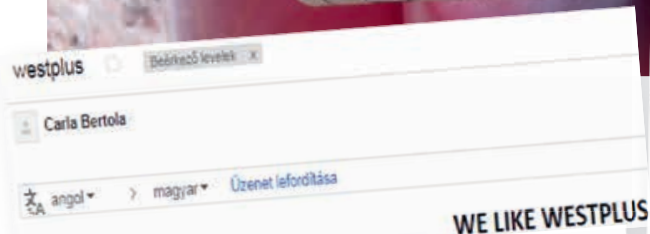

Postabontó

Nyugatplusz

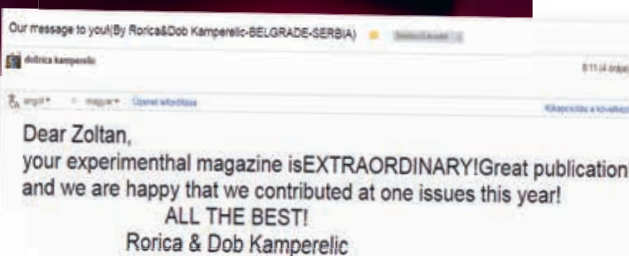
39

Dear József and Zoltán

Thank you very much for include my work in your beautiful magazine and for put my name on the cover !

Fernando

Giovanni Fontana

Dear Attila,
I received today the new issue of your magazine.
Very beautiful, as always.

Ha a Nyugat itthon, akkor mi is hazatérünk!

Zoltán

„Miután az aranyművesnét sokan ismerték Pesten, találkozásai Szindbáddal izgató titokzatosággal, rejtélyességgel voltak telve.”

Krúdy Gyula

A MOLNÁR-C. PÁL MŰTEREM – MÚZEUM AJÁNDÉKA A NYUGAT PLUSZ OLVASÓINAK!

A mű címe:

MOLNÁR-C. PÁL: Kapuzárás után

Molnár-C. Pál (1894–1981) festőművész a Gellérthegy oldalában, egy Ménesi úti villában élt és alkotott 50 éven át. Halála után, 1984-ben kisebbik lánya, dr. Csillag Pálné Éva, családi gondozású magánmúzeumot hozott létre, ahol a művek a születésük helyén láthatók.

A múzeum címe: 1118 Budapest, Ménesi út 65.

E-mail: info@mcpmuseum.hu